

OP WEG NAAR NAAR SANTIAGO DE COMPOSTELA

*Eindbestemming niet gehaald,
Toch belangrijkste doel bereikt...!*

*It's a long and lonely road
And you won't know where it will take you
Until you walk it*

Oosterhout, 25 mei 2003

VOORWOORD / RESUMÉ

Vóór de tocht

Voor u ligt het verslag van de voorbereidingen en van de voetreis die ik in 2003 heb gemaakt van Oosterhout in Noord-Brabant richting Santiago de Compostela in noordwest Spanje. Een groot deel van dit verslag gaat dan ook over de voorbereidingen, over deze tocht en over mijzelf: over mijn dagelijkse belevenissen en beslommingen, ontmoetingen en ervaringen, pieken en dalen, etc.

Vóórdat ik daadwerkelijk deze tocht maakte had ik een hoop vragen. Praktische vragen, zoals ‘welke route wil ik gaan lopen, ga ik alleen of met anderen, hoe kom ik onderweg aan schone kleren, wat moet je eigenlijk allemaal meenemen, hoe regel ik de langdurige verlofperiode op mijn werk, wil ik het gemak van kamperen en neem ik dan mijn eigen tent mee of probeer ik dagelijks anderszins een slaappleaats te zoeken, neem ik wel of niet mijn mobiele telefoon mee, etc. ...?’

Maar ook vragen op mentaal, emotioneel en/of spiritueel gebied: ‘ga ik als pelgrim of is dit gewoon lekker een paar maandjes er op uit, is er wel een ‘pelgrimsgevoel’, wat zijn de mentale, emotionele en/of spirituele ervaringen die je kunt verwachten, mag je die überhaupt wel verwachten, zal ik mijzelf tegenkomen, wat is dat eigenlijk: ‘jezelf tegenkomen’ en bestaat de kans dat ik ‘anders’ terug kom. En bovenal: waarom wil ik eigenlijk deze reis maken?’.

Alhoewel ik de reis op voorhand vooral als een praktische uitdaging en als een ‘lekker-even-weg-uitje’ zag, had ik wel enige verwachtingen omtrent mentale en emotionele ontwikkelingen. Ik herken bij mijzelf de laatste jaren behoorlijke veranderingen, met name een ontwikkeling van Hollandse nuchterheid naar gevoels(h)erkenning. Maar dus soms ook wat verwarring en onrust. Wat was dat toch een lekker makkelijke tijd, die nuchtere periode...

Omdat ook de voorbereidingen voor de reis hiermee verband hadden, ben ik dit verslag al 2 jaar voor de feitelijke reis begonnen. Nogmaals, vooral voor mijzelf. Om achteraf nog eens op mijn eigen ontwikkeling terug te kunnen kijken.

Na de tocht

Achteraf is altijd makkelijk praten. Maar nu ik bovenvermelde tekst teruglees, die ik voor mijn vertrek heb opgesteld, straalt de naïviteit er af. Ik heb deze tocht voorbereid en geromantiseerd als een jongensdroom. Dat het (althans voor mij) dat niet is, is mij heel snel duidelijk geworden. Eigenlijk al na de eerste dagen.

Voordeel van het alleen zijn is dat je alle tijd hebt om allerlei zaken in je hoofd eens rustig op een rij te zetten. In die tijd is voor mij toch langzamerhand duidelijk geworden waarom ik deze tocht wilde (of misschien wel: moest) maken. Het is niet de ‘vakantie’ geworden die ik toch verwacht had. Maar is het wel een hele goede reis geweest. Ook al heb ik Santiago de Compostela niet gehaald. Want ik ben er na totaal 2,5 week wandelen mee gestopt.

De dagen zijn op zich grotendeels hetzelfde: ontbijten, vertrek/afscheid, wandelen, zoeken (vaak zeuren) voor slaappleaats, eten, dagelijkse verzorging van voeten en spieren, verslag maken en slapen. Vooral die onduidelijkheid over je slaappleaats en toch elke keer weer de moeite die je daarvoor moet doen, vond ik even een uitdaging, is ook altijd goed gelukt, maar ben ik al snel erg vervelend gaan vinden. Ik voelde me echt een zwerver. En bijna alles doe je in je eentje. Op zich weinig enerverend dus.

Na zo’n kleine 2 weken werd ik het zat om alles in je eentje te doen. Ik dacht dat ik daar niet zo’n moeite mee zou hebben, maar dus wel. Ironisch is dat ik bij mijn voorbereidingen dacht dat ik dat voor overdag geen probleem zou vinden, maar daar ’s avonds moeite mee zou hebben. In werkelijkheid is het andersom. Allerlei mooie of minder mooie dingen die je overdag meemaakt kun je niet delen. De emoties die daarbij normaal horen vervlakken daardoor. Je kunt de ervaring van dat moment niet delen en ik merkte dat het daardoor dus ook veel minder leuk is. Of beter gezegd: weinig leuk. Dat heb ik eigenlijk nooit op die manier beseft. De avonden waren daarentegen vaak prima: die vulde ik met lezen, verslag maken, de verzorging van lichaam en materiaal en als dat kon met gesprekken met de Fransen in bars en op terrasjes of bij mensen thuis.

Ik heb er de laatste dagen van mijn tocht veel over nagedacht: een reis die je 4 jaar voorbereidt binnen 2 weken beëindigen: dat kan toch niet? In eerste instantie had ik ook zoiets van: dit is een dip, daar moet je doorheen. Doorzetten. Maar ik merkte dat dit geen kwestie is van een dip of van doorzetten. Het is geen heimwee naar huis of naar mensen thuis. Dit gaat dieper en is basaler. Ik dacht dat ik een avonturier was, een zwerver en wereldreiziger. Eentje die eigenlijk niet zoveel mensen om zich heen hoeft te hebben. Deze tocht heeft voor mij aangegeven dat dit niet het geval is. Ik merk dat deze tocht voor mij zonder een ‘maatje’ om ervaringen te delen gewoon niet leuk is. En dat ook niet zal worden.

Natuurlijk had ik de trein kunnen pakken en naar de grote pelgrimsverzamelplaatsen gaan (Le-Puy-en-Velay of de Spaanse grens), om daar het meer en beter georganiseerde deel op te pakken. Daar zijn voorzieningen, hoef je niet elke dag te zeuren en te zoeken naar een slaapplek (er zijn veel gites, hutten e.d. die je -in elk geval in Frankrijk- ook 's ochtends al kunt reserveren) en kom je genoeg mensen tegen. Het wordt dan een stuk makkelijker. Maar dat soort reizen ken ik wel vanuit mijn reisleaderservaringen. En dat dagritme word ik altijd na ruim een week wel zat. Maar het vervolg van de tocht duurt geen week of paar weken, maar een maand of een paar maanden, afhankelijk van de plaats waar ik door zou starten.

Ik ben deze tocht dan ook vanuit een heel ander perspectief gaan zien. Het eigenlijke doel van deze tocht heb ik denk ik nu ook al bereikt (jawel, binnen 2 weken), namelijk erg waardevolle en heel basale kennis over mijzelf. Kennis die ik thuis in wil gaan zetten in plaats van nog 1-3 maanden met medereizigers doorgaan; mensen waar je waarschijnlijk toch niet zo'n band mee zal krijgen. Dat investeer ik dan liever in mijn familie en vrienden.

Dus, don't feel sorry for me, dat doe ik ook niet. Ik ben blij dat ik deze tocht heb gedaan. Gewerkt aan de realisatie van een droom. Ik ben niet zielig en ben niet met hangende pootjes teruggekomen. Integendeel, ik ben juist diverse goede ervaringen rijker. OK, misschien een omslachtige manier om daar achter te komen. Het heeft zo moeten zijn.

**IK HEB OOK ALTIJD
VAN DIE STOMME
IDEEËN**

Loesje

INHOUD

1. DE VOORBEREIDINGEN	-1-
2. DE LAATSTE MAANDEN VOOR HET VERTREK.....	-14-
3. DE PELGRIMSTOCHT	-18-
Paklijst	-37-

Gegevens	
<i>Naam</i>	<i>Paul van Dijk</i>
<i>Geboren</i>	<i>03 juli 1963</i>
<i>Burgerlijke staat / kinderen</i>	<i>Gehuwd met Ingrid, 1 dochter: Sylke (januari 1997)</i>
<i>Achtergrond</i>	<i>HBO richting natuur en landschap (aardrijkskunde/biologie)</i>
<i>Werk</i>	<i>Afdelingshoofd Planvorming bij waterschap</i>
<i>Rugzak</i>	<i>Fjällräven Fox 80+10</i>
<i>Schoenen</i>	<i>Meindl Engadin</i>
<i>Tent</i>	<i>Jack Wolfskin type Gossamer</i>
<i>Kaarten</i>	<i>Nederland: geen België: topografische kaart Grote routepaden 1:250.000 Frankrijk: topografische kaarten IGN 1:100.000 Spanje: boekje: Wandelgids Spaanse St.Jacobsroute</i>
<i>Totale aanschafkosten materialen</i>	<i>± € 650,-</i>
<i>Totaal kosten reis</i>	<i>± € 450,-</i>
<i>Duur van de reis</i>	<i>Vertrek uit Oosterhout: 21 april 2003 (t/m 23 april 2003) Doorstart: 7 mei Aankomst Santiago de C.: niet gehaald</i>
<i>Gelopen kilometers</i>	<i>± 400</i>

1. DE VOORBEREIDINGEN

14 mei 2001

Al enige tijd ben ik bezig met de voorbereidingen voor een wandeltocht naar Santiago de Compostela, in noordwest Spanje. Nu ik merk dat het toch serieus aan het worden is, lijkt het mij nuttig en leuk om al vóór de feitelijke reis te starten met een verslag. Een verslag over de voorbereidingen, ideeën en verwachtingen die ik nu van de reis heb. Eens kijken of ik daar na de reis anders over denk...

In 1999, rond mijn 35e, is 'het' begonnen: de bewuste wens dat ik éénmaal in mijn leven de pelgrimstocht naar Santiago de Compostela zou willen lopen. Lopen, wel te verstaan, niet fietsen. Fietsen zie ik meer als een sportieve invulling om aan het 'pelgrimsgevoel' (wat dat ook moge zijn...) te kunnen proeven. Ook het in fases lopen van de tocht komt bij mij niet in overweging. Om de één of andere reden wil (moét ?) ik de tocht in één keer lopen. Alsof ik iets goed te maken heb... (?). Mogelijk is dit dan toch de leeftijd waarop dit soort dingen er uit komt...

Aanvankelijk wilde ik deze tocht lopen als ik zou stoppen met werken, zo rond mijn 60e. Maar al snel besloot ik om niet zo lang te wachten: *'Als je iets graag wilt moet je het gewoon doen!'*. Indirect is Miriam, een vriendin die ik heb leren kennen tijdens een SNP-reis in 1998, debet geweest aan dit besluit. Tijdens één van de vele gesprekken die ik met haar had borrelde de wandelreis naar Santiago bij mij op. En het viel mij toen al op dat ik niet eens verbaasd was over deze wens. Het was alsof ik dat eigenlijk al jaren wist. Alhoewel 'Santiago' dus al lang ergens in mijn (achter)hoofd zat, is mede dankzij haar invloed dit soort 'bewustzijn' meer naar buiten gekomen.

Ook mijn vader was indirect aan dit besluit debet. In het verleden had hij diverse ambities: een reis naar Indonesië, lange reizen met de caravan, hij wilde zelfs wel mee naar Santiago, maar dan op de fiets. Hoe ouder hij echter werd, hoe groter zijn angst voor de gevaren en het onbekende en hoe groter de drempels die hij voor zichzelf op wierp. Daardoor verminderde zijn interesse hierin. Ik wilde niet dat ook ik door dergelijke ontwikkelingen, die we waarschijnlijk allemaal gaan meemaken, zou worden ingehaald. *'Dan moet je je wensen tijdig in gaan vullen'*, was mijn gedachte.

Dus stelde ik dat mijn 40^e levensjaar hiervoor een mooie mijlpaal zou zijn. Volgens sommigen zegt mijn leeftijd hiervoor al genoeg: penopauze en midlifecrisis zijn enkele gebezigde termen. Misschien is dit ook wel zo, ik weet het niet. Eerlijk gezegd vind ik dat ook niet zo interessant. Ik wil deze tocht gewoon een keer maken en dat is voor mij reden genoeg.

Hoe dan ook, ik heb dus ruimschoots de tijd voor de voorbereiding gehad. Ik ben lid geworden van het Genootschap van St.Jakob, heb enkele regiobijeenkomsten bezocht en diverse verslagen en boeken gelezen, heb de verlofperiode op mijn werk (zij het nog informeel) geregeld, maatregelen voor het financiële gat getroffen en ben in contact gekomen met mensen die de reis al hebben gelopen.

Zeker tot de Spaanse grens wil ik vooral de G.R.'s volgen. Misschien niet zo 'pelgrimachtig', maar het lijkt me wel zo mooi (en rustig). Mijn achtergrond als geograaf/landschapsecoloog heeft hieraan waarschijnlijk bijgedragen. De G.R.'s lopen immers bijna geheel door natuur en landelijk gebied.

Moeilijkheid is dat ik graag langs diverse plaatsen wil komen die niet logisch op een route liggen: Midden-Vlaamse steden, de Morvan, de Lot, de Frans-Atlantische kust, met name de 'Dunes de Pilat', Biarritz en St.Jean de Luz, maar ook Le-Puy-en-Velay en Roncesvalles, om nog maar niet te spreken van de vele mooie valleien, meren en toppen in de Franse Pyreneeën. Ook vanaf de Spaanse grens weet ik het nog niet precies: de officiële pelgrimsroutes krijgen hier meer inhoud en het is hier wellicht bijzonder om dus de echte pelgrimsroute, de Route Frances, te lopen. Dit doen de meesten. Maar ik overweeg (juist daarom ?) toch om de kustvariant te lopen, een oudere pelgrimsroute die wat rustiger is.

Misschien is het een optie om het andere deel over een aantal jaren nog eens met Ingrid, mijn vrouw, te lopen of te fietsen.

Vanaf het begin heb ik mij voorgenomen om de reis in mijn eentje te lopen. Ik ben nu eenmaal een beetje een einzelgänger. Tentje mee, dus geen zorgen waar ik zal slapen. Daarbij moet ik bekennen dat ik wel enige mentale, emotionele en/of spirituele verwachtingen heb van deze reis, wat een extra reden is om alleen te lopen. Alleen de avonden lijken me saai, zo in je eentje. Maar ik ga ervan uit dat dat een goede aanleiding is om mij te verdiepen in meditatie en in 'het spirituele'. Iets wat al jaren mijn interesse heeft, maar waar ik met mijn huidige drukke levensinvulling (werk-hobby-gezin) niet echt toe kom. Alleen van mijn vader en van Ingrid zou ik het leuk vinden als zij mee zou gaan. Maar mijn vader heeft inmiddels hiervoor al teveel drempels opgeworpen. Daarbij is hij geen wandelaar, meer een fietser. En Ingrid, zij vindt het maar niks, ruim 2500

kilometer lopen door weer en wind, terwijl je thuis toch alles hebt wat je nodig hebt. Daarnaast zou zij nooit 3 tot 4 maanden onze dochter Sylke kunnen missen.

Ondanks voornoemde verwachtingen, moet ik bekennen dat ik de tocht op dit moment toch nog steeds vooral als een avontuurlijke wandeltocht zie. Lekker enkele maanden echt weg van alle dagelijkse beslommingen en van de druk die mijn werk met zich meebrengt, zowel in tijd als mentaal. Ik moet eigenlijk zeggen: de druk die ik via mijn werk en mijn hobby's in mijn leven toelaat, want ik ben graag betrokken bij allerlei lokale ontwikkelingen op het gebied van landschap, water en natuur. Nu ik dit zo schrijf vraag ik mij af: 'misschien dus even weg van mijzelf ...? Even afstand nemen van wat nu zo gewoon lijkt, er van een afstand tegenaan kijken.'. Is dat niet één van de essenties van deze tocht: nadenken over de huidige en toekomstige invulling van je leven...?

Of komt de wens voor deze reis toch meer voort uit het willen proeven aan een soort ultiem vrijheidsgevoel. Zoiets als een soort 'tijdelijk Zwitserleven gevoel'.

Een klein stemmetje in mijn hoofd vraagt ook zacht: 'Ben je niet bang dat je er tijdens deze reis achter komt dat je je huidige leven toch geheel anders in zou willen vullen, namelijk een meer vrij, zwervend, sober en back-to-basics bestaan. Iets wat je van kinds af aan al als een soort basale levensbeschouwing ziet, maar een gevoel dat je jaren hebt genegeerd (of liever: niet hebt herkend) ?' Als kind al riep ik immers dat de mooiste tijd de oertijd moet zijn geweest. 'Lekker in je bontvel jagen op dinosauriërs', zijn letterlijke wensgedachten geweest die ik jaren lang heb gekoesterd en eerlijk gezegd: nog steeds koester. Hierover heb ik als kind ook veel gedroomd. Daarna had ik in mijn vroege tienerjaren de wens om natuurfilms te gaan maken in Afrika. Ik wist dan ook alles van exotische diersoorten. Pas dáárna kwamen de typische jongenswensen als politiemans en piloot. Pas sinds enkele jaren ben ik echter achter de diepgang van deze vroege kinderwensen gekomen: door te zwerven meer emoties en 'kicks' halen uit de primaire en basale levensbehoeften en –omstandigheden, zonder echt behoefte te hebben aan de huidige luxe. Een leven dat heel anders is dan mijn huidige huisje-boompje-beestje leven, met zijn gewoonten en verplichtingen.

Ik kan nu dan ook beter verklaren waarom ik af en toe loop te mopperen op Ingrid, die speciaal de kachel aandoet om het één graadje warmer te hebben, de kraan lang laat lopen ('milieu- en waterverspilling', in mijn terminologie) alleen om haar handen even met warm water te kunnen wassen in plaats van gewoon koud water, makkelijk overal licht laat branden en de radio aan laat staan, ook al is ze weg, voor kleine afstanden makkelijk(er) de auto pakt en haar warme worstenbrood uit de oven wil, in plaats van gewoon opwarmen in een koekenpan. In mijn ogen allemaal een onnodige belasting van het milieu. Luxe versus soberheid... Ik kan nu ook deels verklaren waarom ik altijd sterk gefascineerd ben geweest door de oude Noord-Amerikaanse indianenvolken. Dat waren immers mensen die zich volledig bewust waren van hun rol in de natuur. En die natuur niet onnodig belastten.

Vreemd toch, dat ik blijkbaar als kind al beter wist wat ik wilde dan later als volwassene.

Al met al komt hiermee toch een samenhangend beeld naar boven waarom ik de reis naar Santiago wil maken. Kernwoorden: *vrijheid, zwerven, natuur, mentale rust, soberheid, basale levensbehoefte en ontwikkeling van zelfkennis*. Ik voldoe hiermee denk ik toch redelijk aan de doorsnee doelstellingen van de hedendaagse Santiago-pelgrim. Met die uitzondering wellicht dat ik niet zo veel verbintenis voel met de religieuze achtergronden van deze tocht. Het hoort er wel bij, het is ongetwijfeld interessant om mij daar verder in te verdiepen, maar ik heb er niet zo veel mee.

8 augustus 2001

Tijdens onze vakantie aan de Costa Brava (*jawel- en leuk dat het was !*) heb ik één en ander zitten overpeinzen. Ik ga toch meer voor de Spaanse kustroute, in plaats van de officiële Route Frances. Dan maar iets minder historie, maar de kustroute lijkt me een stuk rustiger en daarmee sfeervoller. Twijfelaar als ik altijd ben heb ik toch wat lijnen uitgezet om iets van beide routes mee te kunnen nemen. Want Burgos en Leon moeten toch wel hoogtepunten zijn voor de pelgrim...!

In een boekje over natuur en landschap van Noordwest Spanje zag ik overigens verschillende bijzonder fraaie uitstapjes naar natuurlijke hoogtepunten, zoals bergtoppen, bergmeertjes en watervallen. In gedachten was ik al bezig om mijn rustdagen in die regio te plannen. Maar dan wordt al direct het dilemma van de wandelaar duidelijk: een centimeter op de kaart is een afstand van 50 kilometer, dus als uitstapje toch wel èrg ver. Als ik meer van dat soort dingen ga doen kan ik nog wel een half jaar vrij nemen. Helaas, dan maar niet...

Ik ben van geboorte katholiek, dus aanvankelijk had ik een 'katholiek ritme' voorgenomen: zes dagen lopen, één dag rust. Deze bijbelse indeling moet toch èrgens vandaan komen, dus misschien is dit ook wel goed voor een wandeltempo van een pelgrim? Maar iemand vertelde me dat dat ritme toch wel zwaar is. Beter is het om 4 dagen te lopen en 1 dag te rusten. Dit was ook het marstempo van de Romeinse legioenen, wandelaars bij uitstek.

Ik herinner mij ook het advies van een oudere Santiago-pelgrim: wil je het volhouden, dan móét je een vast ritme houden. Geen vakantieuitjes, geen dagjes vrij op leuke locaties, maar lopen op dagen dat je moet lopen.

Toch lijkt het me dat je bepaalde locaties of hoogtepunten niet wil missen en daardoor toch van je ritme afwijkt. Zo disciplinair ben ik immers niet. Ik heb een bijzonder half jaartje vrij en wil er wel van genieten ...!

In mijn vrije week thuis na de vakantie heb ik de GR-overzichtskaart van Frankrijk eens nader bestudeerd. Op basis van overwegingen van plaatsen die ik graag wil aandoen, heb ik in eerste instantie drie hoofdroutes uitgezet. Het blijkt dat deze qua afstand min of meer overeenkomen. Op circa 2500 kilometer kijk je niet op 100 kilometer meer of minder...

Uiteindelijk heb ik de meest oostelijke route gekozen: vrij recht naar het zuiden, door de Morvan en over Vezelay en Le-Puy-en-Velay (toch echte pelgrimssteden), afbuigend richting het westen over Villeneuve sur Lot en dan naar Roncesvalles en Pamplona. Dus geen Franse westkust, maar ja,... je kunt niet alles hebben. Wel een mooi stuk door de Pyreneeën, al is dat misschien wel zwaar. Al met al heb ik dus al een aardig beeld van de route gekregen.

Ik ben overigens benieuwd of de Franse GR's een beetje begaanbaar zijn; De weinige ervaringen die ik heb met Franse wandelroutes zijn niet positief: slecht onderhouden, onvindbaar, overgroeid met Braam en struweel en een boer die zijn bijenkorven op de route heeft gezet.

20 augustus 2001

Vandaag is een dieptepunt. Op zich niet iets wat verband houdt met mijn pelgrimsreis. Maar wel met ons leven: vanmorgen is onze hond Joery gestorven. Ik heb hem een spuit laten geven. Gisteravond is hij gestruikeld. En hij liep toch al zo slecht: 12½ jaar is best een leeftijd voor een Golden Retriever. Hij kon echter niet meer overeind komen, dus ik heb hem naar toen huis gedragen. Maar hij heeft de hele nacht lopen piepen en janken. Vanochtend kon hij nog steeds niet lopen. Dat maakte de beslissing om er daadwerkelijk een eind aan te maken echter minder moeilijk. Vervelend is alleen dat Ingrid en Sylke in Engeland zitten. Zij hebben dus geen afscheid van hem kunnen nemen.

Vannacht heb ik hem begraven in het bos, naast zijn broer Sjors, die hier nu al bijna 2 jaar ligt. Het bos was immers hun lust en leven. Voor zijn graf moest ik hem enkele honderden meters het bos indragen.

Godallemachtig, dan is 35 kilo toch zwaar. 'De volgende hond wordt een poedeltje', heb ik toen in een opwelling gesteld. Maar daarop ben ik nu al teruggekomen.

Rust zacht, lieve Joery.

10 oktober 2001

Pas heb ik een 'self-inflating' luchtbed gekocht. Ze zijn wel een stuk dunner dan ik had verwacht, zeg maar een dik stuk karton. Maar met een wat positieve instelling liggen ze toch prima. Ik kreeg de smaak te pakken en heb in de aanbieding ook een lichtgewicht slaapzak gekocht.

Gek eigenlijk, ik realiseer me dat ik over een kleine 2 jaar al weer terug ben en al weer op het werk zit. Het komt allemaal langzamerhand wel dichterbij. De tijd dat ik riep dat het 'pas' over 4 jaar is lijkt nog maar net voorbij. Nu het langzaam nadert merk ik ook heel pril enige 'koudwatervrees'. Ik zou immers nog zo veel meer dingen kunnen doen in dat half jaar vrij. Diverse verbouwingen in ons huis kunnen worden opgepakt: de huiskamer en de keuken in een half jaar. Dat moet lukken... Ik zou mijn boek over de Vrachelse Heide, een bosgebied in deze regio, af kunnen maken. Dit is al ruim vijf jaar één van mijn ambities. Sowieso heb ik (te) veel ambities voor dit leven. Keuze genoeg dus, om dat half jaar goed te besteden !

Nee !! Dit is de kans om eens heel even uit het dagelijkse leven te stappen. Het leven dat ik zelf zo propvol heb gestopt met werk, hobby's en activiteiten voor lokale verenigingen.

26 november 2001

Zojuist heb ik een gesprek gehad met Evelien van Personeelszaken. Ik heb immers slechts een mondeling, informeel akkoord van Daan, mijn directeur, voor mijn half jaartje vrij in 2003. Evelien heeft in concept een overeenkomst opgesteld. Hierin wordt onder meer aangegeven met welke regeling ik dat half jaar vrij neem (o.a. gebaseerd op gespaarde verlofdagen), wat ik zelf zou moeten betalen, welke inkomsten ik ga missen, maar ook welke financiële afspraken we maken als ik tijdens deze reis ziek zou worden. Op basis van 3 maanden verlof en 3 maanden financiële overbrugging, zou ik zelf een bedrag van een kleine f 17.000,= op tafel moeten leggen. Oeps! Maar ik zie al snel dat ik makkelijk 4 maanden met verlof kan overbruggen. En ik denk dat ik gebruik kan maken van een ouderschapsverlofregeling voor de resterende 2 maanden. Dat klinkt al beter.

Ik kom er het laatste half jaar overigens achter dat er ook nadelen zitten aan het plannen van deze reis. Ik heb namelijk verschillende leuke vacatures gezien (waaronder een manager voor buitenlandse projecten bij het Wereld Natuur Fonds; daarbij kan ik èn meer reizen èn zit ik wat meer in de echte natuurhoek èn krijg ik de ruimte om meer met voorlichting te doen, kortom, het soort baan waar ik in gedachten al een tijdje naar zit te lonken). Maar omdat ik nu een regeling met mijn huidige werkgever over de verlofperiode heb, is het overstappen naar een andere werkgever moeilijk. Nou ja, het WNF zit in Zeist, dus dat is toch niks, met al die files.

15 januari 2002

Op de Vakantiebeurs heb ik weer de nodige info gehaald over de reis. Wat hebben de Spaanse provincies toch veel en erg mooi informatiemateriaal over gebieden en wandelingen, ook over het Pelgrimspad naar Santiago. Dit is niet alleen toegespitst op de Route Frances.

Een gesprek met twee Spaanse vertegenwoordigsters gaf overigens nieuw licht op de vraag welke route ik zal gaan lopen. Volgens hen is de noordelijke route, dus langs de kust wel heel mooi, maar erg gebrekkig. Bekend is natuurlijk dat er hier maar weinig voorzieningen zijn, zoals pelgrimshostels, en dat ook de routeaanduiding belabberd is. Maar volgens hen betekent dit vooral dat je heel veel langs asfaltwegen loopt. Er zijn maar weinig goede landelijke LAW's waar je gebruik van kunt maken. Dát moet ik toch eerst even uitzoeken. Want lopen door landelijk gebied in plaats van over asfaltwegen is voor mij wel een voorwaarde !

19 januari 2002

Op basis van de Franse GR-overzichtskaart (1:1.000.000) heb ik mijn route door Frankrijk in detail uitgezet. Hoogtepunten zijn, zoals ik dat nu zie, het gebied van de Morvan, de Auvergne, het gebied rond de Dordogne en de Lot (o.a. Rocamadour) en de Franse Pyreneeën. Het is een tamelijk wild en redelijk ruig gebied, met volgens de kaart redelijk wat reliëf. Dus ook relatief zwaar! Maar ik hou wel van wat heuveltjes... Wel moet ik enkele malen dwars doorsteken, dus van de GR-paden af. Maar met goede topokaarten zal het wel lukken. Ik krijg er nu helemaal zin in.

24 januari 2002

Shit ! Onlangs kwam Naftali, één van de hydrologen van 'mijn' afdeling, met de mededeling dat ze waarschijnlijk vanaf september voor een jaar mee gaat met haar vriend naar China. Die gaat daar voor z'n werk naar toe. Voor haar natuurlijk een uitgelezen mogelijkheid om een nieuwe (levens)ervaring op te doen. Ik wil haar daarvoor ook geen strobreed in de weg zitten. Sterker nog, het is een kans die ik haar van harte gun en waarvoor ik haar ook alle ruimte wil geven. Maar voor mij komt daarmee de wens voor mijn half jaartje verlof mogelijk wel op de helling, wetende dat ik geen ervaren kracht terug kan krijgen. Ik kan vanuit mijn verantwoordelijkheid als afdelingshoofd niet de-boel-de-boel laten en Daan, mijn directeur, met de zorgen laten.

Onder het mom van 'binnen is binnen' is de gedachte om al dit jaar te gaan lopen de laatste maanden diverse keren in mijn hoofd geweest. Is dit één van die onbewuste signalen die wel allemaal wel eens krijgen? Signalen die je moet leren herkennen en waarnaar je beter moet leren luisteren? Voor het werk komt het misschien beter uit (echt uit komt het immers nooit) en de komende maanden zie ik ook nog niet zulke grote problemen rondom mijn verlof. Voordeel is ook dat ik dan dichterbij het fusieproces sta, wat volgend jaar actueler wordt.

13 februari 2002

Ongelukken komen nooit alleen...! Vanmorgen kwam Chantal met de mededeling dat ze een andere baan heeft. Ik geef haar op zich wel gelijk, ze zat bij ons niet lekker in haar vel en ik kon haar onrust en twijfel ook niet weg nemen. Nu kan ze elders met een schone lei beginnen. Maar ik zit met de gebakken peren, niet alleen op het werk, maar ook met mijn Santiago wensen. We hebben afgesproken dat ze vanaf 1 april vertrekt.

Na overleg met Daan hebben we besloten dat ik mijn 'sabbatical' toch gewoon in 2003 laat staan. Hij is van mening dat dat dan wel oplosbaar zal zijn. Ik moet ook toegeven dat ik deze reis wel erg hoog op mijn persoonlijke agenda heb staan. Sinds de mededeling van het vertrek van Naftali denk ik er ook over om, als het waterschap in 2003 stelt dat ik mijn sabbatical niet op kan nemen, ik mogelijk hiervoor zelfs ontslag neem. Banen zijn er op mijn gebied best voor handen, zelfs vergelijkbare banen binnen redelijke woon-werk afstand. Kortom, ik kan mij weer op mijn voorbereidingen richten.

17 februari 2002

Nu de route door Frankrijk helder is, staat nog de vraag hoe de reis door Spanje verder gaat en hoe ik door België wil reizen. Het voordeel van mijn zuidelijke woonplaats is dat ik binnen 20 km, dus al de eerste wandeldag, in België ben. Voor die eerste nacht heb ik ook al wat geregeld: ik kan slapen bij onze vrienden Menno en Nicole in Meersel-Dreef. De wandeling daar naar toe loopt voor een groot deel door bossen en/of langs de Mark. Dit is zo'n 25 km, dus een prima afstand voor een eerste dag.

Na een avond puzzelen op een A4-kaartkopie met daarop de GR's door België ben ik er uit. Het blijkt dat ik vanaf Meersel-Dreef de Mark kan volgen en Turnhout aan moet houden. Daar kan ik een GR oppakken die aansluit op de GR5, de GR512 en GR520 naar Huy. Vervolgens lopen diverse GR's direct naar het zuiden, ten oosten van Dinant, om bij Bouillon aan te sluiten op de reeds geplande GR14 in Frankrijk. Ik hoop dat ik nog eens aan een goede overzichtkaart kan komen van de GR's in België, zodat ik de route verder in detail uit kan zetten.

Na lange overwegingen pak ik in Spanje toch maar de Route Frances op. De vele brochures en folders die ik van de vakantiebeurs heb, laten erg versnipperde wandelroutes langs de kust zien. Wel erg mooi volgens de vele

plaatjes, maar op de kaarten blijkt dat je toch veel langs verharde wegen loopt. Daarbij is de landschappelijke diversiteit in het binnenland waarschijnlijk groter dan langs de kust.

Afhankelijk van hoe ik me voel in Zuid-Frankrijk steek ik de Pyreneeën over bij Somport (zware variant) of bij Roncesvalles (lichtere variant). Ik heb onlangs een heel goed boekje gekocht dat dagroutes van de Route Frances uitgebreid beschrijft, alternatieven weergeeft en het hoogtevverloop van de dagtocht in een figuurtje laat zien. Zo'n boekje vraagt toch eigenlijk om gevolgd te worden. Vooral omdat ik mij goed kan voorstellen dat je tegen die tijd naar het einde wilt en niet constant wil gaan zoeken naar mooie wegen en paden.

Dus, HOERA. De route is in beeld.

16 mei 2002

Via internet heb ik een goede GR-kaart van België kunnen kopen: de overzichtskaart met alle Belgische Grote Routepad. De lijnen die ik al eerder had uitgezet konden nu dus in detail worden uitgewerkt. Met de schaal van 1:250.000 denk ik niet dat ik betere kaarten hoeft te kopen. Dat scheelt weer kosten en papier meenemen. Nu nog goede wandelkaarten van Noord-Spanje ! Want uit het uitstekende boekje dat ik van de officiële route door Spanje heb, blijkt dat een groot deel van dit pad toch langs verharde wegen loopt. Dus ik hoop maar dat ik goede kaarten op de kop kan tikken, waarmee ik routes kan uitstippelen die meer door het landelijk gebied lopen.

4 juni 2002

Het is toch opmerkelijk. Nu ik zelf met de reis bezig ben lijkt het er op of iedereen wel iemand kent die de tocht heeft gemaakt. Een tijd geleden sprak ik met mijn oude wiskundeleraar van de MAVO, Walter Halters, die de reis in 2000 had gelopen. Ik kon hem bellen als ik info wilde. Een oom en tante, Leo en Carla, gaan de tocht in augustus doen vanaf de Spaanse grens. De vader van een oude vriend van mij doet dit op dit moment, ook vanaf de Spaanse grens. En toen ik een paar dagen geleden mijn auto op ging halen van zijn beurt, kwam Santiago ter sprake, waarbij bleek dat de buurman van de monteur op dit moment de wandeltocht deed vanaf halverwege Frankrijk. Hij had in 2001 de hele tocht al eens vanuit Nederland gemaakt en hiervan een uitgebreid verslag en een CD-ROM opgesteld. Eind juni zou hij weer terug zijn, ik moest hem maar eens opbellen. En pas kwam Anja, mijn schoonzus, met een verslag van iemand uit Oosterhout uit 2001, die de tocht eveneens geheel had gelopen.

Dit verslag heb ik in één ruk uitgelezen. Het geeft een kort verhaal van dag tot dag. Eén van de punten die hierin consequent aan de orde komt is de dagelijkse zoektocht naar een slaappleaats. Deze wordt gevonden via de burgemeester dan wel het gemeentehuis, maar vaker nog is de pastorie en de kerk de schakel. Daarbij wordt soms bij de pastor zelf, maar vaak ook via particulieren een slaappleaats gevonden. Wat de man verhaalt heb ik al vaker gehoord en gelezen: als de nood hoog is komt de oplossing 'vanzelf'. Al te vaak is 'toevallig' (bestaat dat...?) wel ergens iemand aanwezig die hem helpt. Een reddende engel. En bijna altijd weer is dit contact een bijzondere ervaring met bijzondere mensen.

Ook kijkt hij erg uit naar de post die vanuit Nederland naar hem wordt toegestuurd. En de afspraken die hij heeft met vrienden en zijn familie om een weekje met hem mee te lopen vormen een hoogtepunt en geven hem nieuwe energie.

Dat alles geeft mij wel te denken, omdat ik toch andere ideeën van de reis heb. Allereerst ben ik niet zo'n contactmaker, vandaar dat mijn tentje mij ideaal lijkt. Lekker zelfstandig, ik hoef mij niet bezwaard te voelen om anderen met 'mijn probleem' over slaappleaatsen te belasten. Maar mede de contacten maken een pelgrimstocht bijzonder, daarvan ben ik mij natuurlijk bewust. Velen die een tentje bij zich hadden vertellen dat zij deze nauwelijks nodig hadden en vaak de tent halverwege de tocht terug naar huis stuurden. Ik ging er wel van uit dat je 'vanzelf' gedurende de reis contacten op doet, met name met andere pelgrims. Maar volgens voornoemd verslag kwam hij pas vanaf Le-Puy-en-Velay andere pelgrims tegen. Dat is halverwege en wel erg lang om alleen te blijven. Kortom, aanleiding genoeg om mij toch meer voor te bereiden op het zoeken naar een slaappleaats bij mensen. En om mijn franse taal op te halen en een cursus Spaans te beginnen.

Daarnaast leek mij één van de 'charmes' (of liever: uitdagingen, door het ondergaan van het 'pelgrimsgevoel') van deze tocht dat je van huis en haard bent en dat je daardoor geheel op jezelf wordt teruggeworpen. Dat maakt de reis emotioneel waarschijnlijk moeilijk, maar dat hoort nu eenmaal bij deze reis... Vond ik. Door bekenden over te laten komen en door het krijgen van brieven ben je voor mijn gevoel aan het 'smokkelen'. Nu ik hier dus eens over nadenk is dit natuurlijk aan één kant onzin. Juist door deze contacten wordt de tocht beter draaglijk en kun je ervaringen beter delen. Dat is toch ook bijzonder! En is de reis niet ook en/of vooral om van te genieten ? Het is geen strafexpeditie, waarbij zelfstandigheid en soberheid voorop staat. Toch vraag ik mij aan de andere kant af of dit niet ten koste gaat van het leerzame effect van deze tocht (ga ik van uit...) doordat je de hele reis op jezelf bent aangewezen. Het is wat meer afzien, maar is ergens het 'rendement' (wat voor rendement...?; levenservaring, zelfkennis ?) daardoor niet hoger...?

Opvallend in voornoemd verslag was ook dat er in de loop van de reis een soort gelatenheid of matheid lijkt te groeien. Met name vanaf de Spaanse grens lijkt het alsof de lol er van af gaat. Constant wordt aangegeven hoe druk en chaotisch het was. Hij gaat zich meer aan dingen en mensen ergeren, lijkt het. Dit werd voor mij

bevestigd door een bericht uit Spanje van de vader van een vriend van mij: het was enorm druk op de route en dat was erg onbevredigend. Reden te meer voor mij om zo mogelijk toch meer de landelijke routes op te zoeken.

13 juni 2002

De drukte van het Spaanse deel, de Route Frances, en de negatieve uitstraling die dit lijkt te hebben op het moreel van mensen, heeft mij toch wel aan het denken gezet: Waarom wil ik naar Santiago? Is er geen ander reisdoel: Rome, Venetië, Assisië, de Etna of iets moois langs de Spaanse oostkust? Ik weet dat er een hele mooie lange afstand wandelroute loopt langs deze kust. Of door Noorwegen naar de Poolcirkel en Narvik. Dat kan toch ook echt als iets bijzonders worden genoemd. En de Poolcirkel heeft beslist iets dat als eindbestemming voor een pelgrimsreis niet zou misstaan. Ingrid gaat al rillen bij de gedachte...

Maar goed, je kunt wel blijven zoeken naar andere alternatieven, dus ik hou het toch maar 'gewoon' bij Santiago. Daar heb ik nu ook de meeste info over bijeen gesprokkeld. En ik denk dat die reis wat uitstraling betreft en vooral om mensen te ontmoeten toch het meest bijzondere perspectieven biedt.

Toch heb ik even nagekeken wat de afstand naar Narvik is: 2900 km. Dat valt me mee! Da's maar een paar honderd kilometer verder dan Santiago de Compostela. Al zal de tocht wel 'iets' zwaarder zijn...

8 augustus 2002

Ook onze afgelopen vakantie in Spanje viel mij weer op hoe weinig de Spanjaarden buiten de deur spreken. Ze willen dit ook niet, zo dunkt mij. Maar ze waarderen het wel des te meer als jij als toerist wel wat Spaanse woorden kent. Gisteren heb ik mij dus opgegeven voor een cursus Spaans: 25 lessen. Hasta la vista y dos serveza, olé.

Tijdens de vakantie aan de Costa Brava is veel gepraat over de situatie volgend jaar. Gaat Ingrid nu alleen rijden of komen zij en Sylke met het vliegtuig, waarbij zij (en ook ik, als ik over kom) bij Carla en Jan in de tent komen? Of rijdt Carla met Ingrid in de auto mee, zodat zij niet alleen hoeft te rijden? Of spreken we af dat ik er naar streef om mijn pelgrimstocht vóór half juli af te ronden, waarna ik terug naar Nederland kom en dan weer met Ingrid en Sylke met de auto op vakantie ga. Alhoewel het aanbod van Carla en Jan om bij hun 3 weken in de tent te komen erg genereus is, denk ik dat het verstandig is om er toch geen gebruik van te maken. Voor Ingrid zie ik daar nog niet zulke problemen, zij past zich makkelijker aan en is ook wat 'socialer' dan ik. Maar ik heb voldoende ruimte en tijd voor mijzelf nodig. En volgens mij hebben Carla en Jan dat ook. Ik denk niet dat wij, en ook zij, zich gelukkig met die situatie zullen voelen. Maar ik weet dat Ingrid er erg tegen op ziet om de reis volgend jaar zelf met de auto te doen. Het zou denk ik het beste zijn als ik gewoon zorg dat ik op tijd terug ben. Redelijkerwijs moet dat ook goed lukken, in 3,5 maand.

Toch weerhoudt iets mij ervan om dit ook zo af te spreken. Deze tocht wil ik immers niet gaan maken met een soort deadline in mijn achterhoofd. Hoe waarschijnlijk het ook is dat ik die deadline makkelijk haal.

Uiteindelijk hebben we afgesproken dat Ingrid toch met de auto gaat. We kopen een nieuwe tent en nemen die dus mee. In principe kom ik terug naar huis en start dan onze vakantie weer met hen. Mocht ik dat niet halen, dan kan Carla waarschijnlijk wel met haar meereiden.

10 september 2002

De voorbereidingen voor de reis gaan langzaam maar gestaag verder. Ik kon mij niet meer beheersen en heb bij het Genootschap alvast mijn 'Credencial del Peregrino' besteld, de kaart waar ik de stempels op moet gaan verzamelen. Deze kreeg ik vandaag binnen. Toch weer een kleine mijlpaal in de voorbereidingsfase.

Ik merk ook bij mijzelf steeds meer een soort 'Naftali-gevoel'. Toen zij eind januari meldde dat zij waarschijnlijk naar China zou gaan, merkte ik dat een deel van haar gedachten en haar aandacht vanaf dat moment ook in China waren. Sinds de terugkomst van onze vakantie merk ik dat ik dat gevoel ook begin te krijgen. Op zich is dit wel een lekker gevoel, dat moet ik toegeven. Het is echt een voorpret. Maar ik moet oppassen dat dit niet ten koste gaat van mijn aandacht voor mijn werk. Ik geloof echter niet dat 'mijn mensen' hier iets van merken.

Onlangs heb ik via internet ter oriëntatie twee topografische kaarten van het IGN, schaal 1:100.000, besteld. Leve de digitale snelwegen! Het is toch een wonder hoeveel informatie je daar vandaan kunt halen. Deze kaarten kreeg ik gisteren binnen. Het blijkt dat zij ruim voldoende inzicht bieden in de ligging van wegen, GR's en wandelpaden. Ik denk dat 1:50.000 kaarten niet veel meer info geven, maar wel veel papier opleveren,. Papier dat je mee moet sjouwen. Derhalve heb ik vandaag de andere topkaarten door Frankrijk besteld. Ik heb bij de bieb ook een paar aardige boekjes gehaald over bijzonderheden in de Morvan, de Auvergne en de Pyreneeën, zoals de kloven van Holzarte, fraaie dorpjes en kloosters en kastelen.

Tevens kreeg ik vandaag de spullen van de Spaanse cursus. Deze start op 17 september. Ik krijg les van Angela Martinez-Ruiz. Met zo'n naam moet je toch wel goede Spaanse les krijgen... In gedachten zie ik ook al zo'n

exotische type voor me, een beetje als Jennifer Lopez of Salma Hayek. Dat zal dus wel tegenvallen straks... Het is vast zo'n mollige Spaanse tante met een dikke kont.

Gisteravond heb ik Leo Wijnhoven gebeld, mijn oom die de reis in augustus met zijn vrouw Carla vanaf de Spaanse grens heeft gelopen. Alhoewel hij nog steeds erg 'vol' van de reis was klonk hij niet erg enthousiast, iets wat ik wèl van hem gewend ben. Zo te horen moet hij nog steeds het één en ander verwerken. Maar hij had erg genoten van de reis en deed dat eigenlijk ook nu nog dagelijks. Het was wel afzien, met name door de hoge temperaturen. Wandelen door 35 à 40°C maakte het zwaar. Omdat ik zo'n 2 maanden eerder in Spanje ben is dat voor mij misschien wat minder. Ook was het erg druk: ze waren vaak om 6 uur 's ochtends al op pad, maar moesten ook rond een uur of 1 's middags op zoek naar een klooster of refugio, omdat de kans anders groot was dat er anders geen plaats meer was. Ben ik even blij met mijn tentje. Dat probleem heb ik dus niet. Vooral de ontmoetingen vond hij erg waardevol. Mensen uit de hele wereld, ook ver buiten Europa, lopen de route. Italianen, Finnen, Ieren, Amerikanen en Australiërs kwam hij tegen. Hij zou zijn verslag naar mij toesturen.

7 oktober 2002

Vandaag toch weer een kleine stap in de richting van de Santiago-plannen. Al een tijd loop ik rond met de gedachte om de reis te laten sponsoren voor een goed doel. Bedrijven kunnen dan bijvoorbeeld per gelopen kilometer een bijdrage leveren. Vanmorgen heb ik daarvoor een RABO-rekening geopend. Zij hadden nog weinig ervaring met dergelijke doelstellingen. Vraag was of ik gewoon een rekening op mijn naam open, waarbij bedrijven na afronding van mijn tocht een bedrag per kilometer storten, of dat ik e.e.a. notarieel laat vastleggen. Het 'gevaar' voor de bedrijven is immers dat ik de verworven fondsen kan gebruiken om een motor voor mijzelf te kopen, of iets dergelijks. Het alternatief was dat ik via de Kamers van Koophandel mij in laat schrijven als een stichting en de doelstellingen (en de bankrekening) notarieel laat vastleggen. Dat biedt meer zekerheid voor de bedrijven die eventueel een bedrag willen storten dat ik de gelden niet voor mijzelf aanwend. Maar het kost wel een paar honderd euro. Ik heb er toch voor gekozen om een 'goed-vertrouwen' rekening te openen, dus gewoon een rekening op mijn naam. Misschien dat een notaris pro-rata (bij wijze van zijn bijdrage aan een goed doel) toch iets dergelijks kan vastleggen.

Als doel denk ik aan een mensgericht en aan een natuurgericht doel. Joost van der Schoof, een voormalige buurman van mijn zwager, kwam voor eerstgenoemde al met een voorstel: de Jacobsappel, waarmee hij weer een tehuis voor kinderen en bejaarden in India sponsoort. De naam van deze appel geeft voor mij een leuke binding met mijn pelgrimsreis. Als natuurdoel denk ik vooralsnog aan het WNF, met name een project waarbij natuurbelangen worden gekoppeld met veranderend beheer en draagvlak bij de lokale bevolking (bijv. duurzame exploitatie van bossen of wijziging naar ecotoerisme). Maar sinds kort overweeg ik ook om een derde optie in te zetten: een speeltuin in het Slotpark van Oosterhout. Daarmee geef ik de gemeenschap van Oosterhout ook iets, dat spreekt mij wel aan. Daarover moet ik eens met de gemeente gaan praten. De PR die hieruit kan volgen, moet juist weer voor bedrijven leuk zijn om toch geld te geven.

15 oktober 2002

Hola, buenos dias. Que tal ? Jawel, de Spaanse lessen zijn begonnen. Angela Martinez-Ruiz bleek overigens geen Jennifer Lopez, maar ook geen mollige Spaanse tante met een dikke kont. Wel iemand die (onder)matig Nederlands spreekt. Alhoewel, ik zou willen dat ik zo Spaans kon praten! Haar pretoogjes verraden wel haar vrolijke karakter. En ze vindt het enorm leuk om les te geven. Dat alles maakt de lessen juist zo leuk. En chaotisch dat het is! Typisch Spaans, zullen we maar zeggen. Wel kom ik er achter dat een uurtje studeren per week onvoldoende is. Ik heb mij al voorgenomen om vaker de studieboeken in te duiken. Maar de week vliegt om en voor ik het weet is het weer dinsdag(les)avond en heb ik wéér te weinig gedaan...

Na het passen van de nodige rugzakken heb ik mijn oog laten vallen op een Fjällräven (type Fox 80+10). Deze rugzak met een halfextern frame zit mij, als één van de weinigen, echt als gegoten. Dus snel via Bever Zwerfsport de rugzak laten bestellen. Daags tevoren had ik van de importeur gehoord dat hij nog 2 van deze rugzakken in voorraad had. Toen Bever belde bleken de rugzakken echter al verkocht.

Via internet heb ik nu al enkele avonden gespeurd. De outdoor- en rugzakkenwereld is echter slechts matig gestructureerd op dit medium ingesteld. Met sterk versnipperde zoekopdrachten heb ik er een stuk of 15 adressen uit weten te persen. Deze outdoorzaken, in Nederland en in België, heb ik gemaïld met het verzoek of zij deze rugzak op voorraad hebben. Maar tot op heden zonder resultaat. Dat heb ik weer. Waarom wil ik niet gewoon een Low Alpine, een Nomad of een ander 'normaal' merk. Nee ik moet weer een apart model.

Maar misschien heeft deze zoektocht toch een leuk staartje. Fjällräven roept op hun website niet-ervaren mensen op om mee te doen met een internationale hondensleerace nabij de Poolcirkel: 350 kilometer in enkele dagen. Zeer zwaar en een avontuur ! Alles wordt vergoed: de reis, je kleding, etc. Dit alles speelt zich af in de eerste weken van april 2003. Sluit dat effe mooi aan op 'mijn' pelgrimsreis ! Net als Santiago heeft de Noordpool al vele jaren mijn belangstelling: een gebied waar je wordt teruggeworpen op de essenties van het leven. Een dergelijke tocht is toch een gigantisch avontuur, of liever: een beproeving. En dat terwijl ik pas nog

(heel kort) heb overwogen om eventueel een wandeltocht naar Narvik te maken in plaats van Santiago de Compostela. Is dit weer één van die zaken die 'toevallig' je pad kruisen, met als doel om hier iets van te leren? Ingrid vindt echter dat ik teveel hooi op mijn vork neem. Zij vindt het niet verstandig om vlak voor een reis die al veel energie zal vragen een dergelijke zware tocht te maken. Tja, rationeel denkend heeft ze een punt. Maar is het leven niet om van te genieten en om hier uit te halen wat er in zit? (al zullen sommigen het vreemd vinden om dit uit mijn mond te horen). Sommige dingen moet je gewoon doen !! Toch ?!

Maar goed, in mijn aloude tweestrijd tussen gevoel en rationaliteit heeft laatstgenoemde het (weer) voorlopig gewonnen: ik heb het betreffende aanvraagformulier al wel gedownload, maar zal er nog eens over nadenken.

31 oktober 2002

Al enige weken zit ik te dubben over mijn vertrekdatum: begin april of half april. Zoals met alles zijn er voors en tegens. Begin april heeft als voordeel dat ik (waarschijnlijk) begin juli aan kom in Santiago de Compostela. Dat betekent dat ik vóór onze vakantie (21 juli) eerst naar huis kom en dus deze indrukwekkende periode af kan sluiten. Lekker weer terug bij familie en vrienden, iedereen weer zien en ook nog met iedereen mijn (zij het verlate) 40^e verjaardag vieren. Als ik 2 weken later ga heb ik als voordeel dat de dagen al wat langer worden, de kans op ontmoetingen en open campings groter wordt en ik waarschijnlijk in Frankrijk en Spanje wat beter weer heb, waarbij met name op de hogere gebieden, zoals de Auvergne, de Pyreneeën en in Gallicië, minder kans op kou en/of sneeuw is. Al is niets zo onvoorspelbaar als het weer, maar toch... Maar ik zal dan niet meer naar huis komen en Ingrid en Sylke pas op de vakantieplek in Frankrijk zien. En dus pas half augustus thuis komen, maar dan meer als vakantieganger dan als pelgrim. Alhoewel mij dat in eerste instantie de beste optie leek (de overgang van het vrije pelgrimsleven naar het oude huisje-boompje-beestje-leven is door deze tussenliggende vakantie minder abrupt), denk ik daar nu toch anders over. Het is denk ik beter om de pelgrimsreis echt af te sluiten en dan pas weer op vakantie te gaan.

Enkele dagen geleden zat ik via internet verslagen van pelgrims te lezen. Daarbij bleek dat zij er ruim 3½ maand over gelopen hebben, terwijl zij toch gemiddeld aardig wat kilometers per dag hebben gehaald. Als ik dat op mijzelf positioneer, dan is de vakantie van Ingrid en Sylke in Frankrijk al weer bijna afgelopen. Nog een argument om toch begin april te starten.

Onzekerheid is echter dat rond die periode de fusie van de waterschappen, en dus mijn nieuwe werkgever, zich in het stadium van de 'stoelendans' bevindt. Rond die tijd worden de nieuwe functies zichtbaar en moet worden aangegeven wat je binnen het nieuwe waterschap zou willen gaan doen. Ofwel: solliciteren. Alhoewel ik mij daar in eerste instantie niet echt druk om maakte, besef ik steeds meer dat mijn afwezigheid potentieel een probleem kan zijn. Recent is ook de planning verschenen. Daarbij bleek dat niet eerder dan eind maart 2003 het functieboek beschikbaar komt, waarna in april-mei de sollicitatieprocedures lopen. Geen goede tijd om dan weg te zijn ! Is dit alles voor mij zwaar genoeg om mijn reis uit te stellen? Aan één kant heb ik toch weer de (misschien wat naïeve) benadering van: 'wie dan leeft, die dan zorgt'. Problemen zijn voor later en lossen zichzelf vaak wel weer op (*noot voor diegenen die mij niet kennen: ik heb in het leven, althans tot op heden, vrij veel geluk en voorspoed gehad en nog weinig echte negatieve levenservaringen. Vanuit die achtergrond kan ik mij dergelijke luxe uitspraken permitteren. Daarvan ben ik mij goed bewust*). Toch neig ik er de laatste dagen toe om mijn tocht dan toch maar uit te stellen tot mei of eventueel juni. Nadeel is dat de temperaturen in Frankrijk en Spanje dan wel hoog op gaan lopen, wat het lopen bemoeilijkt. Voordeel is dat ik de 'eenzame en koude maand' van april (gesloten campings, vroeg donker, kans op kou) oversla en dat de campings vanaf juni drukker en dus gezelliger zijn. Als ik pas begin juni vertrek kom ik langs Zuid-Frankrijk op het moment dat Ingrid en Sylke daar ook staan. Dus dat is een leuke tussentijdse break. Nou ja, met de tegenstrijdige gedachten van mij dat dat het 'rendement' van deze tocht wellicht verlaagt, zoals omschreven d.d. 4 juni 2002. En ik denk dat het moeilijk zal zijn om voor de 2^e keer afscheid te nemen als ik weer doorga naar Spanje. Zeker als het eerste deel mij om wat voor redenen ook tegen is gevallen...

Al met al kan ik dus pas op zijn vroegst medio maart 2003 beslissen wanneer ik mijn tocht ga maken.

Ik heb trouwens toch maar besloten niet mee te dingen naar de Fjällräven Polar Race. God weet dat ik hier ooit nog eens spijt van zal krijgen, zo'n magnifieke kans laten liggen (nou ja...kans, het blijft een inloting uit vele inschrijvers). Maar het is misschien toch wat te heftig, te indrukwekkend en te inspannend, zo vlak voor mijn eigen indrukwekkende en inspannende tocht. Wellicht iets voor 2004...?

6 november 2002

Al enige tijd spookt een gedachte door mijn hoofd: stel dat Ingrid nu zwanger wordt. Dat kan. We hebben er immers 6 jaar over gedaan voordat we Sylke kregen en er is nooit duidelijkheid gekregen over een lichamelijke oorzaak van dit euvel. Een tweede kind is altijd welkom geweest, maar we hebben daarvoor geen bijzondere moeite meer gedaan (behalve natuurlijk de normale fysieke vereisten hiervoor...!). Echter zonder resultaat. Nu zitten we echter beiden in het stadium dat we die wens maar eens moeten laten varen. Sylke is al bijna 6 en wij naderen de 40. Maar net zoals toen bij Sylke (ook toen dachten we dat het niet meer zou gebeuren, zodat we maar een ander huis kochten en een vakantie naar 'the Rockies' planden) was dat het moment dat het wel lukte.

Als Ingrid nu zwanger zou worden dan doorkruist dit echter mijn Santiagoplannen. Velen zullen deze denkwijze misschien niet vatten, daarvoor heb ik wel begrip. Een kind is toch van een hele andere waarde dan een reis. Maar ik ben nu al zo'n vier jaar bezig met de voorbereidingen voor deze reis, dus ik zal toch wel even moeten slikken als ik die moet uitstellen. Natuurlijk is zo'n nieuw leven fantastisch en het betekent geen afstel van mijn plannen. Maar het laatste jaar heb ik de wens naar een kind dusdanig ver 'afgebouwd', dat ik dan de knop weer even moet gaan omzetten.

Ingrid moest erg lachen om mijn gedachte, te meer omdat binnenkort mijn 'bretels' worden doorgeknipt (sterilisatie). Het idee dat we jaren bezig zijn geweest en nu vlak voor the point of no return zouden gaan scoren, daar ziet zij de humor wel van in. Zij zou het op zich nog wel leuk vinden, weer zo'n kleintje erbij. En Sylke waarschijnlijk nog meer ! Nu ja, als dat dan toch gebeurt, dan hoop ik ook op een tweeling. Waarom? Och, op zich heb ik dat altijd heel leuk gevonden. En het compenseert een beetje het leeftijdsverschil tussen Sylke en haar eventuele broertjes/zusjes.

Maar gisteren kwam Ingrid grinnikend speciaal naar beneden om 'het nieuws' vertellen: ik word niet opnieuw vader ! Toch weer een zorg minder. Achteraf geeft ook zij toe dat ze dit wel het beste vindt. Opnieuw de 's nachts-er-uit en de luiersfase in ziet ook zij toch niet meer zo zitten. We hebben nu een fantastische dochter. En dat is op zich genoeg.

Afgelopen weekend heb ik mijn nieuwe rugzak met 10 kilo gevuld en heb eens proefgelopen naar mijn ouders. De eerste test. Oké, ik geeft toe, dat is maar 2½ kilometer en stelt dus qua afstand niets voor. Toch heeft dit mijn vertrouwen in mijn rugzak gesterkt: het is een goede keus. Hij zit echt heerlijk, ook al was het maar een korte wandeling.

Het valt mij overigens de laatste tijd op, nu de reis dichterbij komt, hoeveel familie, vrienden, kennissen, collega's en zelfs mensen die ik niet goed ken, meeleven met de voorbereidingen. Waar ik ook ben, vrijwel altijd is het wel even het gespreksonderwerp. Opvallend is ook dat de reacties bijna altijd positief zijn, vooral enthousiast meelevend maar soms ook licht 'jaloers'. Constant wordt wel even gevraagd hoe ik de reis wil lopen ('wil je echt alleen?', is een vaak veel gestelde prangende vraag, die ook veel zegt over de insteek van de vrager), wanneer ik vertrek, welke route ik loop en hoe lang ik weg ben, tot ook wat diepere gesprekken zoals waarom ik de reis wil lopen en wat ik ervan verwacht. Dat is een echte leuke en vooral ook 'warme' ervaring. Het gevoel dat velen nu en straks indirect bij mijn reis betrokken zijn is goed..

2. DE LAATSTE MAANDEN VOOR HET VERTREK

5 januari 2003

Het jaar van 'de gebeurtenissen' is begonnen. Het jaar waarin Ingrid en ik 40 worden, waarin ik een half jaar vrij ben en naar Santiago loop, het jaar waarin duidelijk moet gaan worden wat mijn nieuwe baan bij het nieuwe waterschap gaat worden en waarin Sylke naar groep 3 gaat en leert lezen. Maar ook het jaar waarvan astrologen en voorspellers stellen dat de planeet Mars (tevens de mythologische oorlogsgod) zeer dicht bij de Aarde staat. Ook oude Chinese voorspellingen geven een weinig rooskleurig beeld van 2003, het Jaar van het Paard. Gisteren stond dan ook een bericht in de krant dat voor 2003 weinig goeds werd voorspeld. Eén relatief goed bericht: het zou niet leiden tot een wereldoorlog (...).

Wel, we zullen zien. Ik ga er desondanks van uit dat het voor mij persoonlijk een goed jaar word. Want dat mag je toch verwachten van een half jaar vrij en van een reis die op zijn minst als leuk en waarschijnlijk ook als leerzaam betiteld kan worden.

Maar 2002 is niet echt joviaal beëindigd. De moeder van een vriend is net voor kerst overleden en de zoon van een andere vriend is vlak na de kerst vermoord. 'For no reason', zoals we dat tot op heden kunnen overzien. Beide mensen ken ik persoonlijk niet of nauwelijks, maar toch het houdt me enorm bezig. Met name dit laatste. Moord ! Zo iets ingrijpends. En zo dichtbij. En zo'n nutteloze beëindiging van het leven... Ik ga er van uit dat alles in het leven een doel heeft. Maar dit is dan iets onbegrijpelijks. Wat is het doel van een verlies van het leven van iemand die uit een dal is gekropen en op zijn 24^e net naar de toekomst heeft leren kijken? Gisteren was de crematiebijeenkomst. Erg indrukwekkend. Zo'n 600 man die afscheid kwamen nemen. Zoals bij de meeste begrafenissen en crematies is dit ook weer een moment voor zelfreflectie. Het leven van die jongen was, zoals zijn vader het typeerde, zwart-wit geweest. Maar daarmee heeft hij wel geleefd, zeg maar het uiterste uit het leven gehaald. En dat is meer dat ik van mijn leven kan zeggen. Is het leven wel bedoeld om er 'alles' uit te halen? En wil ik dat ook? Want dat betekent ups en downs. Typisch een aspect waarover ik verwacht tijdens mijn wandeltocht nog eens te kunnen filosoferen.

Desondanks sluit dit al wel aan bij mijn voornemen om in 2003 meer tijd vrij te maken voor de mensen om mij heen: familie, vrienden en collega's. Iets meer opbouwen in plaats van laten sluimeren.

2 februari 2003

Ik ben de laatste paar maanden niet meer zo met de Santiago-tocht bezig. Althans, niet in mijn hoofd. Niet dat ik twijfel aan het doorgaan van de tocht. Daarover is geen twijfel. Ik ga ! Ik heb de vertrekdatum nu definitief gezet tussen 1 mei en (uiterlijk) 1 juni. Eigenlijk vind ik 1 juni te laat, ik gok nog op uiterlijk half mei. Maar de onduidelijkheid op mijn werk hierover heeft geleid tot een soort gelatenheid. Een soort 'ik zie wel wanneer ik ga, want ik kan daar nu toch niets van zeggen'-gevoel. Aan één kant baal ik daarvan. Ik heb altijd veel vrije tijd aan mijn werk gegeven. En nu ik iets vraag, moet ik mij aanpassen aan het werk... Alhoewel hier natuurlijk niemand de schuld van is, geeft dit mij toch ergens een frustrerend gevoel. Aan de andere kant is het nu eenmaal zoals het is. Accepteren en binnen die context je eigen weg kiezen is dan de beste oplossing voor psychische rust zonder frustraties. Mede door de fusiedrukke op het werk ben ik daardoor dus niet meer zo met de tocht bezig. Op zich is de noodzaak daarvoor ook niet aanwezig. Ik heb immers al bijna al mijn spullen en weet ongeveer de route die ik wil doen. Almost ready to go.

Ik ben één van die mensen die in principe sterk tegen het meenemen van de mobiele telefoon op deze tocht is. Uit gesprekken en verslagen krijg ik ook het gevoel dat hierover geen middenweg is: je bent faliekant tegen of je bent uitgesproken vóór. Ik moet het toegeven: ik kan het rationeel niet echt verklaren en onder woorden brengen. Maar een mobiele telefoon druist voor mijn gevoel in tegen alle principes die te maken hebben met deze tocht. Je bent weg, je bent vrij, je zwerft. En je bent dus onbereikbaar. Dus ook geen mobiele navelstreng. Dat is één van de ongemakken (of misschien wel één van de kwaliteiten) van deze tocht. Natuurlijk bel je af en toe met het thuisfront. En daarin zit voor mij het tegenstrijdige. Want als er toch geregeld contact is, waarom dan geen mobieltje meenemen voor bereikbaarheid in noodgevallen. Niet eens voor mijzelf, maar voor het geval dat er in Nederland iets gebeurt. Nogmaals, ik kan het dus niet onder woorden brengen, maar ik vind dat het niet hoort. Dat principe heb ik lang gehanteerd. Maar na enkele licht verhitte discussies hierover met o.a. Karin en Arno (buren), Daan (mijn baas) en Ingrid, heb ik toch maar besloten om 'm wel mee te nemen. Niet voor mijzelf, maar omdat ik bespeur dat het thuisfront het niet goed begrijpt (geen gevoel heeft met...) waarom ik 'm thuis wil laten. En als er dan onverhoopt toch iets tijdens mijn reis mocht voorvallen, zoals ernstige ziekte of een sterfgeval, dan kan dit onbegrip bij hen misschien wel leiden tot frustratie of erger. Dus dan dat ding toch maar meeslepen. Puur en alleen voor noodgevallen in Nederland !

Onlangs heb ik nog even aan de sfeer van de wandeltocht kunnen proeven. Door de regionale Santiago-club werd een bijeenkomst georganiseerd, een filmavond bij mensen thuis. Daarbij werd op een video van een uur de Route Frances door Spanje weergegeven: het landschap, de steden, de natuur, de mensen, de historie van de route en de cultuurhistorie. Frappant, maar niet echt verrassend, was dat ik veruit de jongste van die avond was. Toen ik binnenkwam was men net bezig de video te starten. Maar dat lukte niet zo. Dus werd er direct geroepen: 'Laat de jeugd het maar doen, die weet dit soort dingen wel'. Voor de duidelijkheid: 'de jeugd' was ik, met mijn 39°. De rest was toch wel 55+ en (veel) ouder... Maar toch allen bijzondere mensen, die met meer bezig zijn dan alleen het alledaagse leven. Zo zat naast mij een man van 75 jaar. Zo eentje met zijn broek bijna tot zijn oksels opgetrokken en daaronder zo'n bolle opa-buik. Ik dacht toen ik binnenkwam: 'dat is de opa des huizes, die hoort bij het meubilair'. Ik zat te wachten tot hij zijn sigaar op zou steken. Maar wat schetste mijn verbazing: hij was ook gast en gaat dit jaar de route lopen vanaf de Spaanse grens ! En sterker: hij gaat met een vriend, die eerst nog samen een stuk naar Rome wil lopen. Dat doet hij dit voorjaar, dus hij gaat pas het najaar de Camino lopen. Tjonge, dan neem je toch direct je pet af voor zo iemand.

Heel anders is het bij de gemeente Oosterhout (...). Ik ben bezig met een oriëntatie op de mogelijkheden voor sponsoring. Eind vorig jaar heb ik daarvoor speciaal een bankrekening geopend en ben bezig geweest met het opstellen van een sponsoringbrief. Daarvoor heb ik 2 humane doelen op het oog: UNICEF en Ananda Bhavan, een stichting die zich inzet voor jeugd en bejaarden in India. Ook leek het mij leuk om iets voor de jeugd in Oosterhout te doen. Al snel kwam ik op een kinderspeeltuin in het Slotpark in het centrum van Oosterhout, mijn woonplaats. Al jaren hoor ik ouders klagen (en vind ik als centrumbewoner ook zelf) dat er voor kinderen in het centrum niets is. Een speeltuin in het Slotpark past vanuit dit concept dan ook prima. Vermaak voor de lokale jeugd, maar ook voor de vele passanten met kinderen. De functie van het park als recreatie- en rustgebied wordt daardoor beter benut. En de jeugd, toch de toekomstige mensen in Oosterhout, houden goede herinneringen aan het Slotpark. Met als bijkomend voordeel dat 'men' het park ook hoger gaat waarderen. In mijn ogen alleen maar voordelen. Dus heb ik de gemeente gebeld met het verzoek om hieraan een bijdrage te willen leveren, vooral in de faciliterende sfeer. De eerste mondelinge geluiden in oktober 2002 waren neutraal-positief. Maar omdat ik verder niets meer hoorde heb ik eind december nog maar eens een fax gestuurd, met wederom de vraag of de gemeente een dergelijk plan ziet zitten. Voor de duidelijkheid: ik vroeg hen nog geen financiële bijdrage, maar alleen maar of zij als overheid het plan konden ondersteunen. Na wederom enkele weken stilte kreeg ik onlangs een korte, maar heldere brief van de gemeente. Zij hebben blijkbaar in het verleden al eens besloten dat in hun visie een speeltuin-concept niet past in het Slotpark. Een onderbouwing hiervoor werd niet gegeven. Tja, dat hadden ze me in oktober dus ook al kunnen vertellen... Het laatste woord is daarover nog niet gezegd. Want wie dat gebied een beetje kent zal beamen dat een kinderspeeltuin juist dáár veel gebruikt zal worden. Maar in het kader van de sponsoring ga ik hiervoor geen frustraties opbouwen. Dat komt nog wel eens later via een ander spoor, na de Santiagotocht.

Sponsoring voor een goed doel levert overigens meer problemen op. Navraag bij een notariskantoor leerde dat ook de Belastingdienst op de loer ligt. De kans bestaat dat ik dan een forse naheffing van de belasting krijg, omdat mijn wandeltocht als een inspanning kan worden gezien waar ik middels sponsorgelden een vergoeding voor krijg. Eigenlijk zou ik mijzelf hiervoor bij de Kamer van Koophandel moeten inschrijven, dus een stichting starten. Met daarvoor financiële investeringen van enkele honderden euro's. Nu vraag ik je: kun je dan helemaal niets meer 'zomaar' doen in dit land? Is alles geregeld, vastgelegd, verordend en gesanctioneerd? Zelfs voor een goed doel? De betreffende notaris zag dan ook geen heil om mijn sponsoring te ondersteunen. Ik had gehoopt dat hij als een soort toezichthouder op zou willen treden voor de sponsoring. Dit biedt immers voor potentiële sponsoren meer zekerheid dat ik met het sponsorgeld geen leuke dingen voor mijzelf ga doen. Maar zijn rol was daarvoor te informeel, stelde hij. En daarvoor had hij het ook te druk... Och, wie heeft het nu niet (te) druk tegenwoordig. Maar toch ben ik hem voor zijn tips wel dankbaar.

Al twijfelend of ik de hele sponsoring niet gewoon maar zou laten zitten ben ik toch bij Economisch Adviesbureau Frans Robbe binnengestapt. Ik ken Frans goed, hij is de oude werkgever van Ingrid. Het verhaal van de notaris werd door hem bevestigd. Maar ik moest maar eens met de Belastingdienst contact opnemen. Als zij op de hoogte zijn van de doelstellingen kunnen er volgens Frans best uitzonderingen worden gemaakt. Hij was overigens, op eigen initiatief, best bereid om als een soort toezichthouder te fungeren. 'Dat gaan we dan onder een etentje wel eens controleren', was zijn reactie. En wie hem kent weet dat dat helemaal zijn stijl is. Dank je, Frans !

23 februari 2003

Nou, het contact met de Belastingdienst is geweest. En heeft weinig opgeleverd. Ik moet een brief opstellen waarin ik aantoon dat de 'inkomsten' (sponsorgelden) niet als een dienst kunnen worden gezien, dus dat mijn wandeling voor een goed doel niet direct kan worden gezien als een te leveren dienst waar belasting over betaald moet worden. Zij zouden dit dan verder beoordelen. Nu heb ik helemaal niets met dergelijke financiële rompslomp. Ingrid regelt bij ons de hypotheek, verzekeringen, lijfrentes etc. Ik zie hier dan ook als een berg tegenop, al die financieel-administratieve formaliteiten. Ik neig er dan ook sterk naar om het hele sponsorgedoe maar te laten voor wat het is. Tot Ingrid met een goed idee kwam: laat de betreffende bedrijven zelf rechtstreeks een bedrag overmaken aan een goed doel. Dat is een goed idee ! Ik ben nu nog even heel druk voor mijn werk

en voor een lokale natuurgroepering waar ik in zit, de Vrienden van de Vrachelse Heide. Er moeten inspraakreacties gegeven worden, om lokale negatieve ontwikkelingen tegen te gaan. Maar daarna moet ik de sponsorbrief maar eens afmaken en verzenden.

21 maart 2003

Druk, druk. Het kom er maar niet van om de sponsorbrief te wijzigen. Overdag zit mijn agenda bijna elke dag gevuld met extern overleg en overleg voor de fusie van de waterschappen. Ik verbaas mij er over dat er tegenwoordig in ambtenarenland zo ontzettend veel werkgroepen actief zijn (netjes gezegd, hè). En 's avonds de voorbereiding voor overleg, Spaanse les, werkzaamheden voor de Vrienden van de Vrachelse Heide (opzetten website, opstellen van reacties op beleidsplannen, etc.). En ik moet hóógnodig de beoordelingsgesprekken met mijn mensen voorbereiden...

De reden van dit wat stressige gevoel is dat er afgelopen dinsdag een grote doorbraak in mijn Santiago-plannen is gekomen ! We hebben we een voorlichtings-/bijpraatmiddag over de fusie gehad. Daarin werd de planning voor de rest van het jaar uiteengezet. Om een lang verhaal kort te maken: vanaf half april kan men op functies reflecteren. Daarna hebben ze een paar maanden nodig om zaken te ordenen en te verwerken. Ofwel: het lijkt er ernstig op dat ik eind april kan vertrekken !!

Ik heb er die nacht meteen slecht van geslapen. Op mijn werk ligt een groot aantal zaken die op de rails gezet moet worden dan wel moet worden overgedragen. De tijdsdruk op enkele projecten wordt nu ook erg hoog. En thuis moet de keuken nog geschilderd worden. En binnenkort starten ze met het opknappen van de voorgevel van het huis. Zal dat op tijd zijn afgerond ? En eigenlijk moet ik ook nog een grote beurt voor de auto regelen. En een aantal dingen voor Ingrid duidelijk maken, zoals hoe email werkt. En de website van de Vrienden van de Vrachelse Heide, dat moet ook nog, inclusief een stukje hierover schrijven voor de krant. En mijn sponsorbrief. En heb ik nu alles voor de tocht ?

En opeens het besef dat 3½ maand wandelen toch wel erg lang is... Stel dat ik 1 januari was vertrokken, dan had ik nu nog een aantal weken wandelen voor de boeg !

Ik heb van dit alles die hele nacht liggen woelen en ben er om kwart voor 6 maar uitgegaan. Om kwart voor 7 zat ik dus al op m'n werk.

25 maart 2003

Ervan uitgaande dat ik half april heb kunnen aangeven op welke functies bij het nieuwe waterschap ik reflecteer staat mijn vertrekdatum bijna vast. IJs en weder dienende vertrek ik op 23 of 24 april. Ingrid stelde voor om zelfs eerder, op 2^e Paasdag, te vertrekken. Eh, wil ze me weghebben...? Nee, ze vindt het praktischer, omdat we dan 's ochtends familie en vrienden kunnen uitnodigen voor het afscheid. Daar zit wat in.

Vanmorgen heb ik ook voor het eerst op een werkoverleg aangegeven dat ik er het volgende overleg niet meer bij zal zijn, 'voor het komende half jaar!' Een half jaar vrij: te gek. Eigenlijk zelfs nog iets langer, want ik pik de laatste dagen van april als 'extra' in, het half jaar gaat pas in vanaf 1 mei. Dus een half jaar plus een week! Nog steeds is mijn wandeltocht het gesprek van de dag op besprekingen en bijeenkomsten. Constant wordt er gevraagd wat nu de plannen zijn: wanneer ik vertrek, hoe ik dat heb geregeld, waar ik aan begin, wat Ingrid en Sylke ervan vinden, etc. Alhoewel ik al honderd keer hetzelfde verhaal heb verteld, blijft het mij intrigeren dat zoveel mensen hierin interesse hebben. Ik ben benieuwd of dit leidt tot soortgelijke plannen van anderen.

31 maart 2003

De sponsorbrief is eindelijk af en wordt dus deze week verzonden. Ik ben benieuwd wat dat nu gaat opbrengen. Van verschillende kanten hoor ik dat ik me daar niet al te veel van moet voorstellen. Maar optimist als ik ben ga ik stiekem toch wel uit van een paar duizend euro.

Op mijn werk heb ik de meeste zaken overgedragen, dus er komen weer gaten in mijn agenda. Niet dat ik het nu veel rustiger krijg, want de beoordelingsgesprekken met mijn mensen en allerlei ad hoc zaken vullen die gaten wel weer op. Maar het geeft in elk geval voor mij wat meer rust, ook in mijn hoofd.

Zaterdag heb ik achter een oude wens een punt gezet. Zo'n 20 jaar geleden al vond ik een tattooage op mijn bovenarm wel mooi. Die wens heeft eigenlijk altijd wel gesluimerd. Behalve die oude kinderplakkertjes, die je bij kauwgom kreeg, is dat er echter nooit van gekomen. Maar nu met deze reis in het vooruitzicht had ik zoiets van: it's now or never. Ik heb een tijdje geleden ook al een ontwerp gemaakt: een vredespijp en een strijdbijl die waren gekruist. De symboliek daarvan is dat ik altijd al iets heb gehad met de noordamerikaanse indianenvolken (natuurvolken). De pijp en de bijl staan voor de strijd in het leven tussen links en rechts, goed en kwaad, zwart en wit, hoofd en hart, etc. en specifiek daarin voor mij dat ik wel eens wat harder in het leven mag worden. Dus best eens wat vaker de strijdbijl op mag pakken, in plaats van altijd maar begripvol en netjes te zijn. Maar, zoals gezegd, heb ik nu met die tattooagewens gebroken. Het staat toch niet, zo'n plaatje op zo'n (bijna) 40-jarig lichaam. Daarbij bleek dat het aanbrengen € 175,= kost. En dat vind ik erg veel, voor zo'n klein plaatje.

Ingrid blij! Zij vond het maar niets, zo'n verminking op je lichaam.

Pfoei, dus er zit toch nog enig verstand in deze middle-ager. Betekent dit besluit dat ik al weer uit mijn midlife-crisis aan het stappen ben...? *'Crisis ? What crisis ?'*, stelde Supertramp al in het verleden. En zij hebben gelijk, je moet niet bij alles willen nadenken, maar vaker gewoon je gevoel volgen.

Gisteren heb ik mijn rugzak voor het eerst gevuld met alle dingen die mee gaan. Oeps, dat was toch wel even schrikken. Ik heb juist een extra grote rugzak gekocht (80+10 liter), vanuit de gedachte dat ik dan niet zo hoeft te propfen. Maar hij zit tot de nok gevuld en er komen nog wat dingen bij. De weegschaal maakte me ook niet blij: precies 20 kilo, zonder water en extraatjes. Dat wordt dus wel 23 kilo ! Mijn god, wat moet ik er uit halen ? Het minimale zit er in. Ik maak me dan ook wel een beetje zorgen: dit is echt te veel gewicht. Ook al omdat ik weet dat de kans groot is dat mijn knieën, één van mijn zwakke plekken, zullen gaan protesteren. Toch een kleine troost: ik verwacht dat ik zelf wel zo'n 10 kilo zal afvallen, dus dat scheelt dan weer...! (positief denken!)

Maar vanmorgen, op mijn vrije maandag (wat is dat toch lekker: 4 dagen werken), heb ik alles nog eens opnieuw gescreend. Een paar sokken weg, dat extra zakmes ook, een kleinere zaklamp gezocht, de EHBO-setjes vereenvoudigd en verschillende dingen zitten nog in doosjes, dus die kunnen ook weg. Scheelt weer ruimte. Ook dan toch maar een paar T-shirts minder en de fleece kan worden vervangen door een dunnere trui. Tot mijn vreugde was daarmee toch 2 kilo verdwenen. Dus het totale gewicht zal dan wel rond de 20-21 kilo komen. Eigenlijk nog net iets teveel, maar vooruit: acceptabel.

Wat zal ik toch gespierd terugkomen... Eindelijk zal dat bier- en borrelnootjesbuikje verdwijnen !

7 april 2003

Afgelopen week heb ik de proef op de som genomen. Of was het de som op de proef ? Whatever: ik heb ruim 10 kilometer met de volle rugzak gelopen. De eerste stappen waren wel heftig. De spieren in mijn bovenbenen trokken direct strak. Maar verder ging het prima. Het weer kwakkelde wat, dus heb ik 2 uur achter elkaar doorgelopen. Zonder te oefenen. En het ging best ! Dat geeft een goed gevoel. Met zo'n groot gevaarte op je rug voel je je wel erg bekeken en ik kreeg ook diverse reacties.

Ook gisteren heb ik weer een stukje gelopen. Pas de problème. Hij zit erg lekker, mijn Fjällräven. En ik had niet het idee dat ik nu langzamer liep. Ik denk dat dat wel goed zal gaan. Nou ja, wacht maar tot je in de heuvels en bergen gaat lopen...

Volgens de huidige planning vertrek ik vandaag over 2 weken. Maar ...slik... mijn agenda zit tjokvol met overleg en afspraken. En ik moet nog enkele projecten verder opstarten en overdragen. Dus een deel van dit werk zal 's avonds moeten gebeuren. Ook de weekenden en avonden zitten ver vol. Daar gaat mijn wens om toch wat rustig af te bouwen en mij op m'n tocht voor te bereiden. Ik merk dat ik er zelfs onrustig van word. Al een paar ochtenden ben ik vroeg wakker en kan dan niet meer slapen. Pas ben ik er om 6 uur maar uitgegaan en zat om kwart voor 7 al op m'n werk. Ook vandaag, op mijn vrije maandag, ben ik bezig met voorbereidingen voor gesprekken en projecten.

Het onrustige gevoel wordt versterkt nu we samen met de burens hebben besloten om toch maar onze voorgevel op te laten knappen: voegen eruit, zandstralen en nieuwe voegen erin. De steigers hebben we zelf opgebouwd, maar dat doe ik nooit meer. Ze zijn op dit moment de voegen aan het hakken. Dus het is nu een enorme ravage voor de deur en ons huis is ingepakt in stofwerende netten. Als het een beetje meezit kunnen we de vrijdag voor ik vertrek de steigers weer afbreken. Ook dat doen we zelf. Dus die les heb ik nu weer geleerd: dit soort zaken gewoon helemaal uitbesteden, dan heb je er ook geen zorgen van.

Maar goed. Positief denken ! Als het een beetje meezit is het allemaal af als ik vertrek.

Ingrid vond het wel leuk als ze een beter overzicht heeft van de wandelroute. Ik heb nu van een routeplanner heel veel kaarten uitgeprint, met als resultaat een bijna muurvullende routekaart. Die kaart is nu op een muur in de huiskamer aangebracht. Daarop heb ik gisteren de route ingetekend. Dat geeft zelfs mij toch weer een gevoel van: 'Tjonge, toch wel erg ver.' Zeker als je een kaart op dit formaat ziet (\pm schaal 1:500.000). Deze kaart zal de komende tijd nog wel de nodige gespreksstof opleveren...

Goed, ik stop weer met dit verslag en ga, op mijn vrije dag, weer verder met m'n werk.

3. DE START VAN DE TOCHT

20 april 2003

Yes. Vakantie ! Pas op 4 november weer aan het werk. Wat enkele jaren geleden nog zo ver weg leek is begonnen. Of liever: begint overmorgen.

De afgelopen periode is wel behoorlijk heftig geweest. Werken, werken en werken. Zowel op mijn werk bij waterschap Land van Nassau als thuis met de renovatie van de gevel. Op de laatste (mid)dag heb ik op de valreep de meest essentiële zaken overgedragen. En de dag daarna zijn de laatste opruimwerkzaamheden voor de gevel afgerond. Dus, nu kan ik toch zeggen: ik ben blij dat we het hebben opgepakt. En het resultaat is bijzonder fraai.

Afgelopen woensdag op een terrasje een leuk afscheid gehad met de fusiewerkgroep en donderdag op hetzelfde terrasje met collega's. 's Ochtends hadden we al koffie met worstenbrood (jawel, dit is Brabant!). De mensen van mijn afdeling hadden leuke kadootjes. Ze wisten van mijn zware bepakking en vonden dat het best met minder kon. Ik kreeg dus een heupgordel met daarin de overlevingszaken van de wandelaar: een paar velletjes wc-papier, 2 paar 'reetveters' (slijs), natuurlijk een pakje condooms en een T-shirt met een door hun ontworpen bedrukking: op de voorkant de route en de foto's en namen van mijn 'mental coaches' en op de achterkant mijn foto en in 3 talen de oproep om aan hen te melden waar men mij heeft gezien. Heel leuk, erg origineel ! Alleen zal men de oproep op m'n rug niet zien als ik mijn rugzak op heb...

Gisteren heb ik de rugzak compleet ingepakt. Toch nog eens opnieuw meten wat het gewicht is. Jawel, ruim 20 kilo. Oeps... Desondanks heb ik er alle vertrouwen in. Ik heb immers in meerdere verslagen gelezen dat mensen 20 kilo meenemen. Dus ik ben niet zo'n uitzondering.

Zo vlak voor m'n vertrek lijkt er echter van alles fout te gaan. Sinds een kleine week heb ik rugpijn, vlak boven je stuitje. Mooi moment om rugpijn te krijgen! Vorige week stopte mijn fotocamera ermee (maar na wat kunstgrepen deed ie 't ineens weer), een paar dagen geleden ging het slot de achterdeur van de auto niet meer open (ook hier: na wat kunstgrepen deed ie 't weer), de CD/MP3speler die ik gisteren kocht (b)lijkt niet te werken zoals ik had gedacht en nu, aan de vooravond van mijn vertrek, krijg ik buikkrampe en diarree. Zenuwen?

Vanavond dus ook voorlopig voor de laatste keer Sylke voorlezen in bed. Ik ben benieuwd naar haar reacties als ik weg ben. Ook naar haar beeldvorming van deze periode als ze ouder is. Gisteren nog flapte ze, ineens tijdens het spelen, eruit dat ze het niet leuk vond dat dit wegging. En een paar weken geleden zuchtte ze tegen Ingrid: 'Ik denk dat als papa vandaag weg zou gaan ik hem morgen al mis.'

21 april 2003: Oosterhout – Meersel Dreef (22 km)

Ik heb vannacht verbazingwekkend goed geslapen. Voor m'n gevoel is het lang geleden dat ik die rust heb gehad. 's Ochtends nog vlug even de laatste dingetjes regelen, zoals een adresboekje maken. Nu ik deze dag achteraf evalueer valt me op dat we de ochtend eigenlijk niet goed hebben benut om samen rustig afscheid te nemen. Wel kwamen Ingrid en Sylke een afscheidskadootje brengen: een hart met daarin huilende meisjes van Sylke (één van die meisjes kreeg toch van haar nog vlug even een lach getekend) en van Ingrid een gelukssteen (avonturijn, hoe toepasselijk) voor om mijn nek. De hele ochtend -en achteraf gezien de hele dag- zit er twijfel in mijn hoofd: 'waarom wil (moet?) je toch deze reis maken ? Weet je wel waar je aan begint ?' Waarschijnlijk zijn dit de gebruikelijke gedachten van bijna alle vertrekkende pelgrims.

Vanaf 9.45 uur stroomt het huis vol met familie en vrienden. De stemming is jolig, maar ik speur toch een hoog 'ben blij dat ik niet in zijn schoenen sta'-gehalte. Ik moet zeggen, het is erg gezellig en het kost me moeite om rond half 11 daadwerkelijk mijn schoenen aan te trekken. Toch wil ik nu weg. Weg van dit afscheidsgedoe. Met een klein brokje in mijn keel neem ik van iedereen afscheid. En ineens zie ik Sylke huilen. De brok in mijn keel zakt naar mijn hart. En ik besef dat dit vertrek geheel mijn keus is, niet die van haar en Ingrid. Gelukkig zie ik ze vanavond nog, bij Menno en Nicole in Meersel-Dreef. Met m'n ouders, schoonouders, Theo Poell (ex-Santiago-ganger, maar hij heeft pas te horen gekregen dat hij ongeneeslijk kanker heeft) en met Roel (neefje) loop ik weg. Nog één keer zwaaien, daarna wil ik eigenlijk niet meer omkijken. Weg.

Het weer is ideaal: 23° en een zonnetje. Bij de Vrachelse Heide loop ik alleen door met m'n vader. Weer afscheid nemen van de rest. Ik ben blij dat mijn vader nog een stukje met mij optrekt. Ik merk dat het hem moeite kost om om te keren, verschillende keren zegt hij dat hij op dié hoek stopt. En loopt dan toch weer

verder met mij mee. Maar in Breda neemt ook hij afscheid, drie dikke zoenen (*dat doet ie anders nooit...*) en dan ben ik alleen. Toch voelt het goed. De rugzak zit prima, ondanks het gewicht.

Onder Breda wil ik het Markpad nemen. Dit is voor mijn gevoel altijd het echte begin van de tocht geweest. Maar wat blijkt? Opgebroken. 'Wat is dit nu? Is dit symbolisch...?' vraag ik mij af. Dan maar via het Mastbosch, waar ik even pauze neem. Hier krijg ik al een SMSje, maar ik weet niet van wie. Een kort berichtje, of Santiago nog ver is...? Grappenmaker.

Pfff. Het is warm in het bos. En druk, op deze tweede Paasdag. Mensen kijken mij verbaasd aan: '*Welke gek gaat met deze temperaturen met zo'n grote rugzak lopen ...?*'. Deze temperaturen zijn alvast een voorproefje, als ik verder in Frankrijk en Spanje ben. Mijn voeten beginnen ook al licht te branden. In Galder loop ik langs de St.Jacobskerk (1489). Dit is een leuk detail, om hier al met de aspecten van de tocht in aanraking te komen. Dat doet me goed.

In Meersel-Dreef rust ik even in het beschaduwde Mariapark, een kleine bedevaartsplek. Daar schrijf ik het eerste deel van dit verslag. Het is hier heerlijk koel en rustig. Maar je gaat er wel weer nadenken. Weer dat 'waar begin ik aan'-gevoel. En onbewust zit ik druk te plannen om begin augustus in Santiago aan te komen. Ik moet bekennen dat het beeld van een huilende Sylke op mijn netvlies staat gebrand. Alleen al voor haar zou ik die planning willen halen. Maar ik besef ook dat deze manier van reizen onder tijdsdruk niet goed is, niet voor het lichaam en niet voor de geest.

Ik krijg van vreemden de eerste succeswensen voor de tocht. En als ik na een klein half uur weer verder wil ervaar ik het start-gevoel dat ik de rest van de tocht nog wel vele malen zal moeten ondergaan: zere voeten en stramme spieren die weer aan de gang gezet moeten worden. Even door de pijn heen bijten...

Om 5 uur loop ik bij Menno en Nicole binnen. Ingrid en Sylke komen een minuut later. Sylke vliegt om m'n nek, maar duikt dan direct het zwembad in. Ook Henk en Annemarie komen nog even langs om dag te zeggen. Ik krijg van hen een mooi aandenken: een amulet van St.Christoffel, de beschermer van de reiziger. Een mooi kado, dat een plekje krijgt naast de avonturijs van Ingrid. Wat kan mij nu nog deren?! Henk en Nicole kunnen samen nog even pronken met hun Porsche Targa's. Dan neem ik ook van hen afscheid. Menno en Nicole leggen ons echt in de watten. En Ingrid laat zich overhalen om toch te blijven slapen. Gelukkig.

Ik mocht trouwens wel tegen iedereen zeggen dat ik nooit blaren heb. 's Avonds vlak voor het douchen zie ik dat er twee fraaie exemplaren onder m'n voet zitten. Dus daar komt die zeurende pijn vandaan. Geen wonder dat ik moeilijk loop. Dus vlug even doorprikken en hoppa, weg is de pijn.

22 april 2003: Meersel-Dreef – Zoersel (30 km)

Tja, vanaf vandaag begint het echt: ruim 3 maanden van huis. Vanmorgen dus weer afscheid genomen van Ingrid en Sylke. Maar dit keer reden zij weg van mij. Voor Sylke is dat denk ik ook beter. Nog vlug even de route uitstippelen. De GR maakt vanaf hier een erg grote omweg, dus ik besluit om de kortste route te pakken, al loopt deze bijna geheel langs de verharde weg. Dat scheelt toch een kleine dag extra wandelen. Om half 9 neem ik afscheid van Nicole en de kids.

Ik moet zeggen: ik heb er echt zin in. Het een beetje tweeslachtige gevoel van gisteren heeft zich omgezet in een uitdaginggevoel. Het eerste stuk van de wandeling loopt langs het riviertje de Mark, door de natuur. De vogels fluiten en ik voel me goed. Het weer is prima, volop zon. En ze zeggen dat dat nog wel een weekje blijft. Toch moet ik al snel stoppen. Ik voel dat één van m'n blaren op gaat spelen. Maar na het doorprikken is dat gevoel weer weg.

Ik besluit om elke wandeldag aan iemand te wijden. Dat wordt wel meer gedaan, het geeft je een extra motivatie, een duwtje in je rug. Jouw 'afzien' zou dan die persoon ten goede moeten komen. Ik doe deze dag voor Ingrid. Zij heeft me immers altijd gesteund voor deze tocht, maar ik denk dat ook zij nu pas een beetje begint te beseffen wat dat betekent.

In Meer koop ik een appel, maar als ik die op wil eten blijkt ie van binnen bruin, droog en zacht. Gatver. Dan maar een slok water.

De gehele wandeling tussen Meer en Zoersel, ruim 20 kilometer, is saai. SAAI. Rechte paden op asfalt en verkeer dat langs je heen raast. De dag kruipt voorbij en ik kijk alleen maar naar het asfalt vlak voor mij. Rond 11.30 uur kom ik in Hoogstraten. Tijd dus voor een terrasje. Nu begin ik m'n voeten en schouders wel te voelen. Maar ik vind het nog veel te vroeg om te stoppen. Bij Zoersel heb ik op de kaart een jeugdherberg gezien, dat is een mooie eindbestemming voor vandaag. Dus loop ik verder. In Rijkevorsel krijg ik 't echter te kwaad, omdat de kramp in mijn nek toeneemt. 'Je wilde toch afzien!?' verbijt ik mijzelf. De Redbull die ik van mijn collega's heb gekregen doet even wonderen. Toch speelt het even later weer op. Ook voel ik een blaar

opkomen op mijn andere voet. Dat wordt wat! Gelukkig steken velen een duim op als ik langskom. En klein gebaar, maar je trekt er wel kracht uit.

In Oostmalle plof ik neer. Even later komen er twee pelgrim-fietsers langs, uit Vught. Dit is ook hun eerste dag. Hij heeft een mank been en fietst dus ook maar met 1 been. Ze willen in 19 dagen naar Lourdes en vanaf daar zo'n 20 km/dag naar Santiago lopen. Knap hoor, al zien zij dat zelf niet zo, geloof ik. Ze verbazen zich over het gewicht van mijn rugzak. Dat alles geeft me te denken. Enerzijds: Door de blessures is mijn optimisme van vanochtend wat weggezakt, maar als hij deze tocht met zijn been kan maken, dan moet ik die uitdaging toch ook kunnen opbrengen. Anderzijds vraag ik mij weer af wat ik aan gewicht kan missen. Misschien moet ik toch de tent en de kampeerspullen maar wegdoen, dat scheelt toch gauw zo'n 3 kilo. En de wandelkaarten van Frankrijk kan ik per poste restante naar Vezelay sturen. Weer een kilootje minder.

We nemen afscheid en ik vervolg mijn weg richting Zoersel. Omdat ik toch iets moet zoeken om de avonden door te komen koop ik in Oostmalle een potlood en vellen tekenpapier. Volgens mijn recente loopbaanscan heb ik creatieve en artistieke vermogens. Ja, ik verbaasde mij daar ook over. Nou, dan maar 'ns kijken of ik daar op deze manier invulling aan kan geven.

Pfff. Vlak voor Zoersel breekt het me echt op. Mijn voeten staan in brand en de kramp in mijn nek wordt echt pijnlijk. Bij de VVV vraag ik de weg naar de jeugdherberg, maar vraag niet of deze wel open is. Stom hè. De laatste 2 kilometer loop ik op m'n tandvlees. Ik denk maar aan het vooruitzicht van een biertje en van een gesprek met andere mensen op een zonnig terras. Eindelijk kom ik rond 5 uur daar aan. Maar wat blijkt, je raadt het al: gesloten. Ik vertik het echter om verder te lopen. En ik ben nu toch wel heel blij met m'n tentje en met de extra's die ik bij me heb. Dus eerst even een warm kopje soep maken. En er is stromend koud water uit een tuinslang. Daarvan maak ik een douche. Geloof me, het is heerlijk, even dat plakkerige zout van je afspoelen. Terwijl ik dit schrijf is het ook heerlijk weer. En morgen het vooruitzicht dat ik weer over de GR loop, lekker rustig door de natuur, zonder auto's. Nu eerst even m'n blaren verzorgen. Tjonge, een blaar zo groot als een half ei, zo'n 6 cm in doorsnede. Het vocht spuit er als een fontein uit. En ook 2 blaren onder elkaar. Dat is even wennen voor mij..., die nooit blaren heeft. Dus toch de compeed maar gepakt. Dàt voelt lekker aan. Daarna mijn schouders ingesmeerd met een spiercreme, die ik op de valreep van mijn moeder meekreeg. Ik voel me weer prima.

Toen ik hier rond 5 uur aankwam dacht ik: 'Mijn God, dat wordt een lange avond, zo in je eentje.' Maar de tijd vliegt. Verslag maken, blaarverzorging, tentje opzetten (ik kon de logica van de opbouw niet meer achterhalen, dus dat duurde even) en nu met een bakkie koffie het (toch wel erg lange) verslag afschrijven. Dat is dan weer het voordeel van alles meesjouwen: de luxe van het kamperen. Rond half 10 kruip ik in mijn tentje.

23 april 2003: Zoersel – Bouwel (21 km)

Ik heb prima geslapen op m'n luchtmatje. Dat valt niet tegen. Vannacht heb ik enkele uilen gehoord. En ik word wakker van kraaiende hanen en fluitende vogels. Om kwart voor 7 ga ik er uit. Eerst een kopje koffie en een broodje en dan toch alle spullen die ik heb nog eens beoordelen op hun noodzaak. Goed, een paar dingetjes zouden weg kunnen. Een kilootje. Als ik echt streng zou zijn zou ook de koffie, suiker, zout, 2 tupperwarebakjes en de pakjes soep weg kunnen. Zou dan weer een kilootje schelen. Maar ik ben niet streng...

Rond 8 uur stap ik op. Het eerste stuk voert door de Zoerselse Bossen, dan door landelijk gebied en vervolgens door het Pulderbos, een landgoedachtig bos met zware beuken en eiken, veel rhododendrons en een afwisselende begroeiing met o.a. ratelaar. Ik loop nu over de GR5 en deze route is goed gemarkeerd. De pijn in mijn nek en vooral in mijn voeten begint echter al vroeg op te spelen. Waarschijnlijk toch te ver gelopen gisteren. Door de pijn kan ik van het landschap niet echt genieten. Vooral mijn voeten branden. Ik stop langs de rand van het bos om de natte tent (dauw) te laten drogen. Maar ik heb geen rust om zelf ook even te gaan zitten, het brandende gevoel van mijn voeten is minder als ik blijf staan. Dus dan maar wat ijsberen. Ik voel me echt alleen. Kon ik nu maar even tegen iemand aanklagen, al was het alleen maar om even samen te kankeren op mijn voeten.

In Grobbendonk wijk ik af van de route en loop naar de VVV, om te vragen naar het 'Natuurhuis' dat op mijn kaart staat. Mijn geplande 3^e overnachting. Volgens de brochure die ik krijg is het een fraaie camping met hotel, waar je ook kunt eten en ontbijt kunt krijgen. Mijn neerslachtig gevoel verdwijnt. Ik heb van gisteren geleerd en vraag of de camping open is. Het antwoord is bevestigend. Dus ik besluit om weer te gaan kamperen. Ik loop, zo goed als dat gaat, verder, maar zie op afstand al een groot slot op het hek. 'Vanaf 1 mei open' lees ik. K met peren. Wat nu? Ik overweeg even om over het hek te klimmen en om daar toch mijn tent op te zetten, maar besluit dan om door te lopen. Onderweg vraag ik naar een camping in de buurt, maar helaas. Niets binnen een straal van 15 kilometer. En al helemaal niet op mijn route. Zucht, dan maar ergens in het veld kamperen.

Ik laat onderweg mijn veldfles vullen en loop verder over de GR5. Na nog een uurtje plof ik neer. Veel verder zal ik vandaag niet halen, ik voel me gesloopt en heb het gevoel dat mijn voeten elk moment kunnen ontploffen. 'Lekker hè, back to basics!' Gelukkig schijnt de zon en ik blijf een tijd in het gras liggen. Ik besef dat ik het

slechter kan hebben, als het bijvoorbeeld zou regenen. Maar ik vind in die gedachte weinig troost. Iets verderop staat een boer en ik mag van hem op zijn grasveld kamperen. Volgens hem liep hier gisteren ook een backpacker. Vermoedelijk dus ook een pelgrim.

Eindelijk kan ik mijn schoenen uitdoen. Ik zie dat de compeed strak gespannen staat van de onderliggende blaren. Om de ergste pijn te verminderen snij ik dwars door de compeed in de meest irriterende blaas. De pus blubt naar buiten. Verslagen kijk ik er een tijd naar. Hiermee kan ik voorlopig niet verder, dat is wel duidelijk. Dus wat nu? Allerlei gedachten schieten door mijn hoofd: smoezen om de reis te beëindigen, krachttermen om mezelf moed in te praten en door te gaan, wat zullen anderen zeggen als ik nu naar huis ga, wat zal ik er morgen of over een tijdje zelf van vinden, wanneer zal ik weer door kunnen gaan, wil ik nog wel doorgaan, etc. etc.

Dat ik de tocht voor enkele dagen zal moeten onderbreken is zeker. Enkele dagen op dit grasveld in the middle of nowhere blijven zie ik echter niet zitten. Zeker niet nu ik nog zo vlak bij huis ben en dus makkelijk thuis kan komen. Ik besluit na een uurtje twijfelen, wikken en wegen om voor deze optie te gaan. Eerst maar even de wonden laten genezen. Voordeel is dat ik dan met de schoonfamilie mee kan voor het geplande weekje in De Harz (Duitsland).

Dus toch weer de schoenen aangedaan en teruggelopen naar het station van Bouwel. Vandaar heb ik de trein gepakt naar Breda. Ingrid is uiteraard erg verbaasd als ik haar vraag om me op het station op te komen halen. Maar ik krijg thuis alle steun voor deze beslissing. Met m'n voeten in een sodabadje en een pilsje in de hand ben ik toch blij dat ik deze beslissing genomen heb.

24 april 2003

Ja, en dan wordt je 's ochtends weer wakker in je eigen bed. Sylke stapt om half 8 onze kamer binnen, ze kijkt even heel vreemd en duikt dan tussen ons in. Ze zegt niets, maar reageert alsof er een vreemde ligt. Het is niet duidelijk wat er allemaal in dat kinderkopje om gaat.

's Ochtends komen Mary-Ann en Anton even op de koffie. Anton is afgelopen maandag met mijn vertrek aangestoken door het Santiago-virus. Dus ik stel voor dat hij met me meeloopt, eventueel vanaf de Spaanse grens. Maar hij laat zich niet direct verleiden (heel verstandig!); hij wil misschien ook wel de hele route lopen. Als ik 's middags Sylke van school ga halen vliegt ze in m'n armen. Blijkbaar heeft de schrik van vanmorgen een plaatsje gekregen.

Ik weet even niet hoe ik de route ga vervolgen. De opstapplaats en het gewicht van de rugzak (incl. wel of niet tent meenemen) is nog niet helder. En ik wil nieuwe schoenen. Eerlijk gezegd heb ik nooit een goed gevoel gehad over deze schoenen, al heb ik er al aardig wat kilometers mee in de bergen gelopen, zonder blaren (tja, het kost enige moeite om over dure schoenen lelijk te doen). Maar ik wil weer mijn vertrouwde merk Meindl.

4 mei 2003

Zoals altijd: elk nadeel heeft zijn voordeel. Door m'n terugkomst kon ik toch beschuit met muisjes eten bij vrienden, die op 25 april een dochttertje hebben gekregen. Floortje. En de dag daarna zijn we vertrokken naar De Harz voor een weekje vakantie. Wat een fantastisch mooi gebied! Voor elk wat wils: bossen, meren en beekjes voor de kids en wandelroutes, natuur (vuursalamanders, hazelwormen, rode wouwen, oranjepipjes, reeën) en errug leuke stadjes voor de volwassenen, zoals Quedlinburg en Goslar. Met een cultuur- en landschapshistorie die grotendeels op de mijnbouw (stenen en mineralen) is gebaseerd. Zeer indrukwekkend. Het was mooi en gezellig, zo met z'n allen. Ik ben blij dat ik dit heb meegemaakt. Daar gaan we nog wel eens naar terug. Dat nemen ze me niet meer af.

Sylke hebben we bijna de hele week niet gezien. Die was constant op pad met haar nichtjes.

Wel moet ik weer even afkicken, want behalve het nodige bier en wijn hebben we erg veel vlees gegeten: steaks, schnitzels, curryworsten, bratworsten en bockworsten, tussen de middag en 's avonds. Ja, dat zet aan. Dus nog meer reden om de voorbereidingen voor de tocht-der-tochten weer op te pakken. De laatste dagen in De Harz begon het wandelgevoel ook weer duidelijk te kriebelen.

Het blijkt dat Jan, mijn zwager, woensdag naar de Belgische Ardennen rijdt tot iets onder Luik. Ik kan met hem meerijden en vandaar in een kleine 2 wandeldagen mijn oude route oppikken. Daarmee smokkel ik een dag of 2-3, maar vooruit. Mijn tent wil ik toch wel meenemen, maar ik laat de meeste overige kampeerspullen thuis. Voor Ingrid zal ik een paar pakketjes maken met kaarten en kleding, die ze op gezette tijden poste restante kan versturen. Dat moet dan totaal toch wel ruim 4 kilo schelen. Samen met mijn nieuwe Meindl's zie ik de wandeltoekomst weer zonnig tegemoet.

Bij mijn thuiskomst van De Harz vlug even de mailbox bekeken. Daarin zaten vele berichten van familie, vrienden en collega's. De betrokkenheid is groot en dit maakt het dat ik nog meer zin krijg in het vervolg van mijn avontuur. Dank jullie wel voor de ondersteunende en stimulerende woorden. Ik moet toegeven, ik had van mijzelf niet verwacht dat ik daar zo veel energie uit put. Maar ik merk dat dit wel het geval is. Ik ben blijkbaar toch minder een einzelgänger dan ik had verwacht.

7 mei 2003: Vieuxville – Durbuy (15 km)

Zo, precies 2 weken na mijn besluit om tijdelijk te stoppen heb ik vandaag de draad weer opgepakt. Mede door de vele steunbetuigingen en –last but not least– het goede weer, heb ik er weer zin in.

Met Jan ben ik rond kwart voor 8 weggereden. Sylke hoeft nu geen tranen te laten. Na nog een dikke omhelzing van Ingrid neem ik afscheid van hen. Om half 11 zet Jan me af in Vieuxville, onder Luik. Liège, moet ik vanaf nu gaan zeggen.

En dan ben ik alleen. Het kost me ruim bijna 3 kwartier voor ik de route weet te vinden, de GR 576. Deze route is lang niet zo goed gemarkeerd als ik van Noord-België gewend ben. Ofwel: ik ben vandaag diverse malen de route kwijtgeraakt.

Het is wel een mooi gebied: bosrijke heuvels met vooral loofbossen, bloemrijke weides en nieuwsgierige koeien. M'n bovenbenen en m'n voeten worden behoorlijk op de proef gesteld, want behalve diverse glibberige paden is het soms ook erg steil. Maar het pad leidt tot diverse hoge punten, met fantastische uitzichten over door paardebloemen fel geelgekleurde weides, beboste hellingen en beekdalen met stadjes. Mijn voeten houden het zeer goed in m'n nieuwe Meindl's. Weer mis ik een afslag van de GR en nu moet ik de hele slingerende loop van de Ourthe volgen. Hier blijkt het altijd druk. Vooral met vuttende wandelaars, maar ook veel ouders met kinderen in kano's.

Rond 14.00 uur loop ik het stadje Durbuy binnen. Ik voel mij nog goed genoeg om door te kunnen lopen en eigenlijk wil ik ook verder. Wat moet ik in godsnaam gaan doen als ik nu al stop? Maar ik herinner mij de vele adviezen om het toch vooral in het begin maar rustig aan te doen. Juist het toeristische Durbuy moet toch voldoende in huis hebben om mij een middag te vermaken? Er blijkt maar één camping te zijn, dus die keuze is snel gemaakt. Er staan alleen seizoenscaravans en mijn minitentje valt erg uit de maat. Lachwekkend gewoon.

In Durbuy heb ik lekker de toerist uitgehangen, al loop ik hier een beetje met mijn only-de-lonely ziel onder m'n arm. Ik heb moeite om de rust te vinden om gewoon in m'n eentje op een terras te gaan zitten en slenter het zoveelste rondje door de stadskern. In de kerk steek ik een kaarsje (géén lampje!) op voor Theo Poell. En ook een beetje voor Sylke, deze dag liep ik voor haar.

Tijdens het eten (grote bak lasagne, met een pilsje) zit ik weer volop te plannen. Dat moet ik toch eens afleren. Leren de rust van het moment, de dag en in mijzelf te vinden, in plaats van te plannen om maar op tijd begin augustus op de camping in Zuid-Frankrijk te zijn.

's Avonds praat ik met mensen die al 27 (!) jaar op deze saaie camping komen (*geeuw*). En ze vinden het fantastisch, want hun burens uit Antwerpen staan naast hun. Maar goed dat we allemaal verschillend zijn... Nog even Ingrid gebeld, een biertje gehaald en om half 10 naar bed.

(noot: ik schrijf dit verslag op de campingstoel van mensen die nu niet op de camping zijn. Lekker lux).

8 mei 2003: Durbuy – Marche-en-Famenne (25 km)

Op zich heb ik redelijk geslapen. Alleen vinden 2 boeren het noodzakelijk om hun akkers naast de camping tot 's nachts 23.45 uur te bewerken. 's Ochtends word ik om half 6 wakker van een luid orkest van vogelgezang. Blijkbaar hebben ze ook de lokale haan gewekt, want die begint even later. Even wennen voor een cityboy om van dit soort geluiden wakker te worden. Maar daar doe ik dit alles ook een beetje voor. Ik wacht tot de zon echt opkomt en dat is rond half 8. Al met al kost het drogen van de spullen, wassen, eten en inpakken de nodige tijd, want ik vertrek pas rond 9 uur. Het oppakken van de nieuwe GR-route (GR577) had ik gisteren al uitgezocht. Het belooft een warme dag te worden.

Deze dag loop ik voor oma Wijnhoven. 'Vreemd', zal je misschien zeggen, 'want zij is al lang overleden.' Ik kan haar dus geen sterkte of iets dergelijks wensen. Zij kan misschien meer voor mij doen? Toch vind ik het gepast om op deze dag, haar verjaardag, haar nog eens op deze manier te eren. Ze verdient het.

Onderweg verbaas ik mij over de soortenrijkdom van de bermen langs de wegen en paden: sleutelbloemen, zenegroen, bernagie en zelfs enkele orchideeën vormen een fractie van het aantal plantensoorten. En wij in Nederland maar moeilijk doen om onze saaie en monotone bermen soortenrijker te krijgen. En hier doen ze niets bijzonders (behalve veel rotzooi in de berm gooien) en alles groeit en bloeit. Dat geeft me ernstig te denken over de situatie van de Nederlandse natuur.

De route is belabberd gemarkeerd. Dus hier loop hier wat om en snij elders weer wat af. Pfff, het is warm. En stil. Dan overvalt dat eenzaamheidsgevoel me weer. Shit. Daarvan krijg ik elke keer van die warrige gedachten. Zo'n duiveltje op je linkerschouder, die smoezen aandraagt om de tocht te stoppen: "*Waarom doe je dit jezelf aan, thuis heb je toch alles, de eigenlijke reden van deze tocht is toch al enige tijd geleden achterhaald?*" (Dit laatste is een gevoelig punt, want ik denk dat daar wel iets van klopt.) En het engeltje op de rechterschouder roept tegenargumenten: "*Je gaat iets van deze tocht maken, niet nu al opgeven, thuis begrijpen ze dat niet, je krijgt daar spijt van, zoek en benut je sterke punten en verbeter je zwakke punten.*" Tja, daar zitten ook weer

enkele rake punten bij. Ik weet dat ik in principe ga voor hetgeen ik voor sta en daar het maximale uit wil halen. Maar ik weet ook dat ik vaak teveel hooi op m'n vork neem en dan toch moet kiezen waarmee ik echt verder ga. Zo ook deze tocht: ik wil in principe het maximale uit deze tocht halen en dat betekent dus de gehele route lopen, maar twijfel nu of ik ook hier wellicht weer een te grote stap heb gemaakt.

Diep in gedachten en zweetend in de felle zon loop ik zo verder. Het zoute zweet brandt in m'n ogen. Terwijl mijn hoofd tussen het duiveltje en het engeltje heen en weer slingert zie ik op de GR-route aanduiding het woord 'Foxy' staan. Nu is dat mijn nickname van school. Ik vind het een goed teken. Bedoeld voor mij? Dat zal wel niet, maar het is wel op mij van toepassing: 1-0 voor de engel.

Na Hotton wordt de GR zeer goed aangegeven. En rond half 4 loop ik Marche-en-Famenne binnen. Ik beseft dat ik weer te gehaast heb gelopen, te weinig pauze genomen. Ik voel het in m'n schouders, voeten en benen. Maar nu trakteer ik mezelf op een grote bak koffie. Lekker terrasje in de zon. Heerlijk. Nu ik hier zo rustig zit komt het vakantiegevoel. Dus vlug koop ik een doosje sigaren om lekker met een sigaartje in de zon aan niets te denken.

Bij het Syndicat d'Initiative krijg ik het adres van een camping. Maar ze geven regen aan en ik zie de stapelwolken nu al aankomen. Geen lekker vooruitzicht voor een camping in een kleine tent. Dus ik trek de stoute schoenen aan en vraag in de kerk naar de presbytère (pastorie). Ik ben nu eenmaal een pelgrim en presbyteres vormen van oudsher schuiladressen voor pelgrims. De pastor blijkt een zeer hartelijk mens. Ik krijg van hem een privé adres van mensen die wellicht pelgrims voor een nacht onderdak willen geven. En hij vraagt of ik een 'tampon' wil. 'Huhh...?' Maar dan beseft ik dat hij een stempel in mijn pelgrimspaspoort bedoelt. Mijn eerste! Een beetje trots en vol van geluk loop ik weer de kerk binnen en steek een kaars op. Voor oma.

De familie Gilson is wat verrast en tonen duidelijk twijfel. Maar na mijn verhaal over de op handen zijnde regen gaan zij akkoord. Ze hebben zelf ook meerdere malen de pelgrimstocht gelopen en zitten in het bestuur van het Belgische Genootschap van St.Jacob. Het zijn aardige mensen, al voelen ze zich volgens mij niet echt op hun gemak met de situatie. Ik word na enkele formele gesprekjes vlug naar mijn kamer verwezen. En ze hebben het geloof ik het liefst dat ik daar ook blijf. Geen probleem, ik heb mijn onderdak en ben hun daarvoor dankbaar. En ik ben nog geen kwartier binnen of de regen valt met bakken uit de lucht. In het centrum haal ik een enorme afhaalpizza (veel ham en uien) die ik ook niet op kan en de man vertelt met trots dat hij vroeger een profvoetballer is geweest. En een goeie, vindt hij zelf. Maar door blessures is hij gestopt. Mij zegt het niets, ik heb niet zoveel met voetbal. Maar hij is zo enthousiast dat ik maar doe of ik hem ineens herken. Hij straalt. Och, toch nog iemand gelukkig gemaakt, vandaag.

9 mei 2003: Marche-en-Famenne – Transinne (36 km, incl. 4 km zoeken voor slaappleaats)

Na een heerlijke nachtrust word ik om 7 uur gewekt. Buiten regent het. Maar ja, als pelgrim zijn regenbuien onvermijdelijk. Dus pak ik alles in mijn rugzak in plastic zakken. Regenhoes erover, regenjas aan en om 8 uur vertrek ik. Monsieur Gilson heeft voor mij, als een echt vaderfiguur, een alternatieve wandelroute geschetst, omdat de GR nu niet mooi en vooral slecht begaanbaar is. Madame Gilson kan het bij mijn vertrek, als een echte moeder, niet laten om te melden dat ze m'n rugzak te zwaar vindt en dat ik na Le-Puy-en-Velay de tent naar huis moet sturen. Het zijn lieve mensen. Ik hoef niets te betalen.

De eerste kilometers gaan prima en het wordt weer droog. Voordeel van deze route is dat ik een groot deel van de route afsnijdt, waardoor ik een dag eerder in Frankrijk ben.

Om 11 uur pak ik in Nassogne in een cafeetje een bakkie koffie (altijd grande café au lait). Nog geen minuut later begint het te stortregenen. 'Daar kom ik mooi weg mee', denk ik nog. De barvrouw is weinig spraakzaam. Vreemd toch, dat 2 mensen in dezelfde ruimte elkaar niets te vertellen hebben. Zoals in de wachtkamer van de tandarts. Toch maar een praatje met haar gemaakt en het ijs breekt. Het blijft gieten en ik wil toch verder. Maar het wordt niet droger, dus jawel, ik moet m'n poncho aan gaan doen. Voor het eerst. Dit leek mij altijd het minste van de tocht: in druilend weer met je poncho lopend, toch nat worden maar nu van je eigen zweet en niets anders dan je eigen gedachten. Maar dat viel mee: de poncho zit heerlijk luchtig en ik heb 'm een groot deel van de dag aangehouden, ook al regende het niet meer.

Om half 1 zoek ik een (zit)plaats om te eten. Die vind ik op een bankje onder een soort zonneluifel in het bos. Ook hier weer: ik zit nog niet of God probeert vandaag voor de tweede maal om een zondvloed te creëren. Weer geluk dus, onder de luifel.

Rond 15.00 uur kom ik aan in Mirwart. Veel huizen, geen mensen. De route ernaar toe is mooi, door bossen en weides, ondanks het slechte weer. Het heeft wel wat, wandelen in de Ardennen in de miezerregen en de laaghangende wolken. Iets mystieks en feeërieks. In Mirwart twijfel ik. Het is een redelijke tijd om een naar slaappleaats te zoeken. Geen camping, met dit weer!! Maar hier stoppen betekent jezelf vermaken in een saai dorp en dat ik morgen niet de auberge de jeunesse zal bereiken die ik voor ogen heb. Ik stop even in een bushokje en nu gebeurt het voor de derde maal vandaag: het begint weer te plenzigen. Het geeft me even de tijd om na te denken en ik besluit om toch door te lopen. Ik zet er dus flink de pas in. Het weer klaart op en er verschijnen zelfs blauwe plekken in de lucht. De rest van de route gaat over de GR, maar die blijkt redelijk

begaanbaar. Het is een echt mooie route, door bossen met veel beekjes (vind je het gek, met dit weer). Beukenbossen, dennenbossen, essen-iepenbossen en woest stromende beken (veel dotterbloemen en orchideeën). In tegenstelling tot Nederland valt op hoe weinig brandnetels er staan. Is de invloed van zure regen bij ons dan zo groot?

Het valt me vandaag op hoe goed ik me voel, ondanks het weer. De ruzie tussen het engeltje en het duiveltje lijkt te zijn beslecht in het voordeel van de engel. Misschien wel omdat ik vanmorgen heb besloten dat ik zeker de laatste week van de vakantie van Ingrid en Sylke met de familie in Zuid-Frankrijk mee wil maken. Ik wil daarvoor niet gaan haasten, maar desnoods doe ik hier een paar stukjes met de trein en bus. Dat laatste weekje met hun is mij gewoon erg veel waard. Misschien is dit niet in de geest van een pelgrimsreis, maar siot. Het is ook niet conform de overtuiging die ik bij de voorbereiding van deze tocht had, dat een deels niet gelopen route niet echt is. Maar je moet nu eenmaal keuzes maken en een mens kan daarin veranderen. Toch niets mis mee?

Mijn moreel is echt goed en in een speertempo loop ik het laatste en meest reliëfrijke stuk van vandaag. Maar het laatste half uur breekt het me op. Die vervelende rugspier doet weer moeilijk. Met behulp van Reiki (helende energie) probeer ik die spier te kalmeren, wat maar ten dele lukt. In het dorpje Transinne blijkt geen Mairie (gemeentehuis) en geen presbytere. Ik bel hier en daar wat aan, vertel wat over mijn pelgrimsachtergrond en 'zeur' wat over de wens voor een slaapruijme (ik word steeds brutaler, dat zou ik normaal nooit gedaan hebben, 'bedelen' om een slaapplaats). Verschillende mensen proberen mee te denken, maar ik word van hot naar her gestuurd. De curé woont 5 kilometer verderop, maar dat trek ik niet meer. Bovendien heb ik geen garantie dat ik daar wel een slaapplaats zal krijgen. Dan krijg ik de tip dat de lokale camping ook enkele kamers te huur heeft. Daar ben ik blij mee, want de lucht wordt weer donker en het is inmiddels half 7. Nog even naar huis gebeld, om mijn schoonmoeder te feliciteren met haar verjaardag. *Toute va bien*. En ik reserveer vast de jeugdherberg voor morgen. Eten doe ik op m'n kamer met spullen uit m'n ruzzak: een half stokbrood met sardientjes in tomatensaus. Smaakt best.

10 mei 2003: Transinne – Bouillon (34 km, incl. 6 km zoeken)

Omdat ik gisteren al behoorlijk wat kilometers heb gemaakt besluit ik om vandaag (weer) niet de GR te volgen. De GR14 slingert wild en ik zal dan flink moeten doorlopen om de jeugdherberg in Bouillon een beetje op tijd te bereiken. Via diverse verharde wegen is het aanmerkelijk korter, ik pak dan alleen het laatste stukje van de GR14. Het belooft dus een lekker rustig dagje te worden. En de zon schijnt weer.

Om 8 uur loop ik al weer. Het eerste deel van de weg loopt voor een groot deel door de bossen van de Haut-Lesse, langs stromende beekjes. Ik zie veel dotterbloemen en veel soorten die ik niet ken. Tja, vanwege het gewicht heb ik mijn floragidsje thuis gelaten. Jammer. Dan steekt er zo'n 70 meter voor me een vos de weg over. Drie grote sprongen en weg is ie weer. Even later springt er 30 meter voor mij een wezel over de weg. 'Dat belooft wat', denk ik nog. Maar dat viel tegen.

Ik zal mezelf voortaan eerder achter de oren krabben als ik nog eens besluit om zgn. oranje wegen te volgen. Het was er vrij druk met autoverkeer. Dat gezoef langs je, dat loopt niet lekker. En sommige automobilisten (opvallend vaak Mercedesrijders) vinden dat ze het alleenrecht op de weg hebben en wijken geen centimeter uit.

Via Maissin loop ik naar Paliseul. Op zich blijkt het tempo redelijk hoog, want al om 11 uur loop ik het centrum in en heb ik de eerste 15 km afgelegd. Er is markt, maar er staat 1 bloemenkraam, 1 kledingkraam en 1 kraam met gebraden kippen. En weinig mensen. Meteen al vind ik het een saai plaatsje. Ik loop ook even naar de kerk, dat hoort nu eenmaal bij het pelgrimeren. Daar steek ik een kaarsje op voor m'n moeder.

Weer buiten wil ik naar een café, maar dat lijkt gesloten. Oh nee, het is toch open. Volgens mij doen ze dat expres, want binnen zitten alleen maar uitgestreken oude gezichten, allemaal aan het bier (11.15 uur). Toch maar een kop koffie besteld. Op mijn vraag of men weet wat de weersvoorspellingen zijn krijg ik de krant toegeworpen. Ik krijg een steeds grotere hekel aan dit stadje. Wegwezen hier. Ik lees nog vlug dat de voorspellingen niet best zijn: depressies met lage temperaturen (15° C).

Ik volg de verharde weg en slaak een zucht van verlichting als ik na ruim een uur de GR14 bereik. Wat een rust. Heerlijk. Ik loop ruim voor op schema en lui lekker wat in de zon. De weides hier glinsteren van de paardenbloemen en de boterbloemen. Een schitterend gezicht. Het weer is prima, rond de 20° en een zonnetje. Ik kan het rustig aan doen, want de auberge is pas na half 5 open.

In Sensenruth (wat een naam...) vraag ik aan een vrouwtje of zij m'n veldfles kan vullen met l'eau potable, drinkwater dus. Ik krijg koud water uit de koelkast en een heel verhaal. Ik versta er maar de helft van, iets over een man die is gestorven van de dorst, omdat z'n vrouw hem niets te drinken gaf. Ze nodigt me uit voor limonade, maar ik bedank. Ik vrees dat ik van haar woordenvloed toch weinig zal verstaan.

Volgens mijn kaart ligt de auberge de jeunesse rechts van de GR, ver buiten Bouillon. Dus rond half 5 buig ik af van Bouillon en volg de GR14 verder. Wat volgt is een steile klim van zo'n 150 meter (hoogte!). Maar wat nu, nergens staat een bord naar de auberge? Wel zie ik op de kaart dat er vlak bij een abdij is. Dat is natuurlijk wel

iets voor de overnachting van een pelgrim! Maar omdat ik nu eenmaal gereserveerd heb bij de auberge besluit ik (geholpen doordat de afdaling daar naartoe erg steil en ver is) om dat toch maar niet te doen. De route naar de auberge heb ik echter nog steeds niet. Ik spreek een paar personen aan, maar nada. 'Je ne sais pas', is het standaard antwoord. Dan volg ik nog een ander pad dat ook weer ver afdaalt. Maar ook hier kom ik na een tijd tot de conclusie dat dit nooit goed kan zijn. Zucht. Dus weer terug omhoog, zweet-zweet, en een ander pad gevolgd. Ook dat blijkt niets. Inmiddels is het zo'n 1,5 uur later en begin ik toch aardig moe te worden. Ik ga dan toch maar Bouillon in, weer een afdaling van 200 meter. Daar gevraagd blijkt dat de auberge aan de andere kant van het dal ligt. Heel ergens anders dan op mijn kaart. En erger: weer boven op de bergrug, 200 meter boven het dorp. Ik prijs mijn voeten, want die doen 't nog erg goed. De weg naar de auberge kan worden verkort door een aangelegde trap te nemen. De Martinitoren in Groningen zou jaloers zijn op het aantal treden. Mijn bovenbenen protesteren hevig. Met het zweet gutschend tussen mijn bilnaad kom ik rond 7 uur boven. Daar heb ik eerst een liter water weggewerkt. Dat smaakt dan! Maar er volgde een nieuwe schok. Je kunt hier geen avondeten krijgen, dat kan beneden in het dorp. Beneden?! Ik kan dat woord niet meer horen! Gelukkig hebben ze wel een keuken waar je zelf wat kunt maken. Dus mijn KNORR-macaronipakket (half liter water erbij, koken, klaar) komt nu errug van pas. Het pakket is voor 2 personen, maar is in een mum van tijd verdwenen. Er zijn wel voordelen van zo'n hoge locatie: het uitzicht van mijn kamer (die ik helemaal voor mij alleen heb) is magnifiek, over het dal van de Semois en op het kasteel van Bouillon.

's Avonds Ingrid bellen lukt niet. Sorry In, maar ik ga nu niet meer naar het dorp beneden.

Ik twijfel of ik hier morgen zal blijven. M'n voeten en benen verdienen het, Bouillon is een heel leuk toeristenplaatsje en het wordt mooi weer. Ik zie morgen wel.

Ik weet trouwens waar de pijn in mijn rug-/nekspier vandaan komt: doordat ik mijzelf met mijn arm te hard duw tegen mijn wandelstok. Wist ik ook niet, maar zo tijdens het wandelen leer je wel naar je lichaam te luisteren.

Behalve met de receptionist heb ik vandaag wéér geen fatsoenlijke aanspraak. De meeste mensen gaan het dorp in of naar hun eigen kamers. Zeker nu ik langzamerhand meer op de pelgrimsroute kom krijg ik toch wel behoefte aan contact met medereizigers, met name backpackers en pelgrims. Geduld Paul, dat komt nog wel (ja, ik ga langzamerhand ook een beetje tegen mijzelf praten, merk ik).

11 mei 2003: Bouillon - Sedan (28 km, incl. 8 km omlopen)

Nu ik zo dicht bij de Franse grens ben besluit ik om niet in Bouillon te blijven, maar om naar de grote plaats Sedan in Frankrijk te gaan. Dat is ook niet zo ver weg. Dus ik had het zo mooi gepland voor vandaag: op tijd vertrekken, plekkie zoeken in Sedan en daar lekker de toerist uithangen. Een beetje rustig doen, na de kilometers van de afgelopen dagen. Maar dat liep anders.

Om 9 uur vanochtend eerst naar huis gebeld (moederdag). Daarna de route opgezocht. Maar na een half uurtje vind ik dat het pad wel erg ver in oostelijke richting gaat, terwijl ik naar het zuidwesten moet. Dus kaart en kompas erbij en ja hoor: ik volg de verkeerde GR-route. De GR14 en de GRAE snijden elkaar hier en nu volg ik de GRAE. Eenmaal weer terug in Bouillon heb ik toch nog vlug even Ingrid gebeld (kan het niet laten; vanmorgen hadden ze de kadootjes nog niet uitgepakt).

Eer ik de goede weg vind is het weer een uurtje later. Een aardige Belg geeft mij de tip om niet via de GR14 naar Carbion te volgen, maar een ander pad langs het riviertje de Semois. 'Dat is veel lichter dan de GR14 die hier over diverse bergruggen loopt', zegt hij. Het pad langs de Semois loopt inderdaad erg lekker en is ook bijzonder mooi. Zeker met het zonnetje. Maar het pad blijkt verderop voor een backpacker niet begaanbaar, er staat heel veel dicht struweel. Dus als ik voor de zoveelste keer weer vastzit besluit ik na een uurtje om terug te gaan en toch de GR14 te volgen. Ik loop nu al 2,5 uur achter op de planning. Daar gaat m'n rustig dagje.

De GR naar Carbion is zwaar, met lange en steile hellingen. Ik moet al lachen bij het idee dat Ingrid en Carla hier lopen. Wat zouden ze toch zuchten. "Moet dit leuk zijn...?"

Na Carbion passeer in ergens de Franse grens, maar dat wordt niet aangegeven. Vervolgens kom ik op een bebost plateau en zet er flink de pas in. Ik krijg toch wel een beetje haast, want het is zondag en ik weet niet tot hoe laat het Syndicat d'Initiative open is. En ik heb geen zin om in een grote stad naar een presbytere te zoeken.

De wandeling voert grotendeels door eikenbossen. Alhoewel ik eigenlijk niet moe ben beginnen mijn kuitzen toch licht te protesteren. Dus toch maar regelmatig een korte pauze houden. Dan wijkt de GR af van de aanduiding op de kaart. Om een half uur later op een splitsing geheel in het niet te verdwijnen. Nergens zie ik nog de bekende rood-witte vlaggetjes van de GR, maar de klok tikt door. Met behulp van het kompas besluit ik om links aan te houden. Het is bijna 4 uur als ik Sedan binnenloop. De routeaanduiding naar het Syndicat is bedoeld voor autoverkeer en ze laten me dus nog eens een paar kilometer omlopen (voor voetgangers is de afstand aanmerkelijk minder, merk ik later). Om kwart voor 5 kom ik daar aan. En hoera, ze zijn open. Een zucht van verlichting. Er is 1 goedkoop hotel, maar dat blijkt dicht. Toch mag ik er slapen, maar kan er niet eten en ontbijten. Dus in Sedan maar een stokbroodje gekocht en een frietje met mayo. Ze eten hier rare dingen: een half stokbrood met allerlei soorten salades (zoals tonijnsalade) met daarover friet en mayonaise.

Sedan blijkt een treurige, grauwe en vieze stad te zijn, dus ik schrijf dit verslag met een blikje bier op m'n kamer. Weinig te doen, hiero. Geen wonder dat een gewoon bosje bloemen bij een eenvoudige bloemenkraam hier zo duur is: € 9 tot € 20! Dan moet je wel heel veel goed te maken hebben...

12 mei 2003: Sedan – Chémery-sur-Bar (16 km)

Bij het opstaan om half 8 blijkt mijn linker achillespees (of die zone) gezwollen. De steile paden van eergisteren en het snelle tempo van gisteren eisen hun tol. Ik beloof m'n voeten een rustig dagje, maar wil niet in deze stad blijven. Ik tape mijn enkel af en eet een stokbroodje (slik dat weg met water) als ontbijt. Verdorie, daar komt dat alleen-gevoel weer opzetten. Daar heb ik een aantal dagen geen last van gehad, het ging zo goed. Ik moet via een smoezelige zijuitgang vertrekken, wat m'n vrolijke bui niet versterkt.

In Sedan zoek ik een tijd naar een internetcafé, maar niemand weet daar iets van. Vreemd, in zo'n grote stad. Dus de GR-route weer opgezocht en langs de Maas vertrek ik. Onderweg vraag ik aan een paar vissers of er veel vis zit. Maar blijkbaar heerst hier nog de varkenspest, want ik krijg alleen wat Frans geknor.

Ik heb duidelijk een slechte ochtend en wil even met Ingrid bellen. Even kijken of zij mij uit deze dip kan praten. In het dorpje Chaumont vraag ik aan mensen naar een telefooncel en raak met hen aan de praat. Een telefooncel is er niet. Ik maak duidelijk dat ik in de loop van de middag ook onderdak zoek. 'Pas de problème', stelt ze. Haar zwager Paul Payon woont 10 kilometer verderop en zij regelt voor mij bij hem een plaats. Mijn depressie vermindert snel. Wat een geluk. Is dit toeval? Hoe dan ook, ik lach even vriendelijke naar de hemel.

De route is makkelijk en ik doe het rustig aan. Het landschap is echter vrij saai, met af en toe wat bossen, maar vooral glooiende kale akkers. En het is stil, zelfs geen vogels. In mijn gedachten zie ik voor mijn onderdakadres een mooi landhuis, waar ik een wijntje krijg, met de familie mee eet en wat babbelt over mijn route, over thuis en over hun dorp. Maar als ik op het adres van Paul Payon (± 70 jaar) aankom reageert hij heel verwonderd. Hij vraagt of mijn verzoek wel serieus is en hij is bang dat ik dingen zal stelen. Dan krijg ik toch de sleutel van een huisje. Volgens mij is dat pand sinds jaren niet betreden: stof en spinnenwebben zitten overal. En er komen stofwolken van het bed als ik daar op ga zitten. Paul Payon blijft argwanend, maar laat mij dan alleen, mèt de mededeling dat er in het dorp geen mogelijkheden zijn om te eten. Geen winkel en geen restaurantje. Heel wat anders dus dan mijn fantasie van vanmiddag. Ja Paul (ik zelf dus), als je dan iets krijgt toegeworpen moet je niet meteen hoogdravend worden...! Maar er blijkt wel een café en een telefooncel.

In het cafeetje staat een vet- en langharige tuinkabouter met een lelijk gebit en een veel te grote bril. Een gesprek met haar is echter gauw gemaakt en een uur is zo voorbij. Ze is erg vriendelijk. Iets te eten heeft ze niet, alleen een zak chips. Ik krijg van haar te horen dat er op mijn route de komende dagen nauwelijks mogelijkheid is om in te kopen. 'Pas de boulanger et pas de supermarché.' Ik moet mijn route dus gaan bijstellen over enkele grotere stadjes. En er zijn volgens haar ook nauwelijks campings en geen gite d'étappes. Wel een paar chambre d'hotes, maar die kosten al snel € 50 per nacht. Nou, dat wordt dus wat.

Ik maak me ook een beetje zorgen of de poste restante, met daarin mijn wandelkaarten tot aan Le-Puy-en-Velay, op tijd in Vezelay is. Ze zeggen hier dat dat 2 tot 4 weken duurt. Maar binnen 2 weken ben ik wel in Vezelay.

Terwijl ik dit alles op 'mijn terras' voor het huisje opschrijf komt de zoon des huizes, Michael Payon, langs en vraagt wie ik ben. Al snel kletsen we over St.Jacques de Compostelle, over het boerenleven in Frankrijk en in Nederland en over onze gezinnen. En als hij hoort dat ik nog niets gegeten heb nodigt hij mij uit om bij hem thuis te komen eten. Ik word om half 9 verwacht. Komt mijn fantasie van vanmiddag dan toch nog een beetje uit?

Het is een erg gezellige avond. Zijn vrouw is vrolijk gebekt en lacht heel veel en hun dochter heeft een biologische achtergrond, dus dat scheidt ook een band. Michael fronst als hij hoort over hoe Nederland met de kwaliteitseisen van het oppervlaktewater omgaat. Hier rust nog veel meer een taboe op boeren en milieu. Ze willen een kaartje uit Santiago en da's het minste wat ik voor hen kan doen.

Eenmaal weer op mijn kamer kijk ik of ik nog SMSjes heb gekregen. Uit de kamer naast mij komt een vreemd piepend geluid, dat reageert op de piepjes van mijn telefoon. Beestjes? Weer toets ik op mijn mobieltje en weer komen soortgelijke geluiden uit die kamer. De haren op m'n hoofd en in mijn nek gaan rechtop staan en mijn hart bonkt zwaar in m'n keel. Dit is geen natuurlijk geluid! Ik voel me erg ongemakkelijk, doe vlug het licht uit en kruip diep in mijn slaapzak. Het duurt erg lang voordat ik de slaap kan vatten.

13 mei 2003: Le Chesne – Grandpré (24 km)

Ik heb erg slecht geslapen. Behalve de onnatuurlijke geluiden (althans, ik kan ze niet thuisbrengen) lijkt het alsof er iemand in het matras ligt, zo bobbelig is het. Om 7 uur sta ik op en doe de dagelijkse only-de-lonely rituelen: wassen, inpakken, eten en kaart/route bekijken.

Als ik de sleutel afgeef bij Paul Payon nodigt hij me uit voor koffie. De koffie (van gisteren ?) wordt opgewarmd in een pannetje op het vuur en als ik 'm drink springt het glazuur van m'n tanden. Zoet! Hij is nu echter alleraardigst (heeft waarschijnlijk van z'n zoon van de gezellige avond van gisteren gehoord) en wijst na wat kletsen en passant op de muur, waar foto's van z'n ouders hangen en van zijn 2 jaar geleden overleden vrouw. Direct schiet hij vol tranen en vertelt dat hij het er nog elke dag moeilijk mee heeft. 'Hij leeft al 2 jaar alleen en ik doe moeilijk omdat ik een paar dips heb over het alleen-zijn voor een paar maanden', schiet er door mijn hoofd. Een emotioneel moment voor hem, maar ook voor mij. Vreugde en verdriet maken zich zo binnen een paar uur deelgenoot van mijn reis en ik besef dat dit toch ook voor mij een gedenkwaardig moment is.

Omdat ik boodschappen moet doen in een groter dorp stelt hij voor om mij af te zetten in Le Chesne, zo'n 15 kilometer verder op. Ik ga akkoord. Niet als een echte pelgrim betaamt, besef ik. Maar Le Chesne ligt ver van de GR-route af. Vanaf daar kan ik weer naar de GR14 teruglopen, naar Grandpré. Per saldo maakt het aantal kilometers niet zoveel uit. En in Grandpré, zo werd mij verzekerd, is een mairie en een presbytère. Dus het lijkt mij dat ik daar weer een slaappleats kan vinden.

Ook in de auto wijst Paul Payon op een foto van zijn vrouw. Hij wil (of kan) haar niet loslaten. Onderweg praten we over het gebied en over de boeren in de regio. Het Frans gaat mij steeds beter af en als hij mij in Le Chesne afzet nemen we hartelijk afscheid. Ik besluit deze dag voor hem te lopen.

De wandeling loopt grotendeels over D-weggetjes en is lekker rustig. Veel landbouwgronden met starende koeien. Ik ben voor hen de attractie van de dag. Een Zwarte wouw begeleidt mij een tijdje en neemt met een duikvlucht afscheid. Het weer is dreigend, maar de zon blijft schijnen. Het laatste stuk loopt door een donker en dicht haagbeukenbos en even waan ik mij in de oerwouden van Borneo (bij wijze van spreken). Het is een mooie tocht, maar toch ervaar ik er niet zo veel van. Ik onderken dit gevoel, maar kan het niet zo goed verklaren.

Rond half 4 bereik ik Grandpré, net als zware zwarte wolken mij willen inhalen. De mairie blijkt echter alleen 's ochtends open, dus daar heb ik vandaag niets meer aan. Bij de presbytère word ik hartelijk ontvangen (de goede man lijkt blij te zijn om een goede daad te kunnen verrichten) en doorwezen naar een adres waar ik de sleutel van de Salle de Fêtes op kan halen. Met zijn twee handen op mijn hand wenst hij mij Bon Courage en ik denk nog: 'Wat een aardige man'. Maar op het betreffende adres willen ze de sleutel niet geven. 'Ga maar naar de camping', zegt de oude tang. Ze heeft volgens mij gewoon geen zin om het te regelen, want het onweer dreigt. Mijn redelijke moreel van vandaag is direct weg. Er komt regen en het wordt koud. Een camping vind ik niks. Ik ga terug naar de presbytère, maar één goede daad per dag is duidelijk genoeg voor de curé. Hij wil verder niets doen en ineens begrijpt hij mij niet meer en word ik buitengezet.

Op de camping (municipal) zit een heel vriendelijke vrouw, die stelt dat er voor mij wel ruimte is om te slapen in het berghek, tussen oude roestbakken van koelkasten van de stacaravans. Droog dus, dat wel. En terwijl ik in dit hok sta begint het te gieten. Ik besef dat ik niet veel keus meer heb en dat ik het slechter kan treffen (die laatste gedachte helpt altijd wel). Dus maak ik maar een stokbroodje gezond van de spullen die ik vanmorgen heb gekocht. Maar het wordt koud en ik duik verder mijn hok in om de route voor morgen uit te zetten. Van de route voor de komende dagen word ik niet vrolijk. Bijna alleen maar kleine gehuchten, waarschijnlijk zonder Mairie of presbytère en zonder inkoopmogelijkheden.

Dan hoor ik Nederlands praten. Mensen die hier met de caravan staan. Ik vraag of ze de regio een beetje kennen en of ze weten wat voor plaatsje Varenne-en-Argonne is, mijn geplande volgende halte. 'Oh, dat weet ik niet, wij wonen in Rotterdam', krijg ik als antwoord. En de rest van het gesprek levert nog minder op. Vanuit hun caravan houden ze mij echter in de gaten, ze hebben waarschijnlijk niets anders te doen. Ik hoop nog op een uitnodiging voor een bakkie koffie (het is inmiddels goed afgekoeld), maar dat gebeurt niet. Typisch Hollandse afstandelijkheid. Heel wat anders dan de Franse hartelijkheid die ik vaak tot op heden heb ervaren.

's Avonds komt de campingbeheerdster nog even langs met haar man. We hebben een leuk gesprek over onze cultuurverschillen en ik breng het gesprek op het vervolg van mijn reis, op zoek naar info. Volgens hem zijn de meeste mairies hier alleen 's ochtends open. En van de presbytères hoef ik ook niet veel te verwachten, sommige curés bedienen 10 tot 14 dorpen en zij zijn zelden thuis. In de wijde omgeving zijn ook geen gites d'etappe. En zegt hij: 'Het wordt koud de komende dagen: 12° C overdag, onder het vriespunt 's nachts. En zo gaat de reis door dit deel van Frankrijk toch heel anders dan ik mij had voorgesteld. Zijn vrouw had nog een aardige opmerking: ik mag gratis in het hok slapen.

14 mei 2003: Grandpré – Clermont-en-Argonne (22 km)

Het verbaast me elke keer dat ik goed op mijn dunne slaapmat slaap, ook dit keer. Vanwege de kou heb ik echter mijn Tshirt, fleece en sokken aangehouden. Om 7 uur word ik wakker van de regen. Ze hadden voor vandaag een natte dag voorspeld. Dus wassen, ontbijten en de spullen inpakken, poncho aan en om 8 uur ben ik op pad. De GR gaat hier vele kilometers door bos en met dit sombere weer lijkt me dat niks. Dan loop ik liever door het halfopen beekdallandschap van het rivierte D'Aire. Geen verkeerde keuze, want het blijkt een mooi

gebied. En het wandelen over de rustieke D-weggetjes bevalt me prima. Het geeft je toch het gevoel dat je een beetje in de bewoonde wereld bent. Alhoewel, in de kleine dorpjes kom je geen ziel tegen. Dit is nog het domein van de oude Renaultjes 4 en 5. Dat zegt genoeg.

Ik geniet op zich wel van het fraaie landschap met soortenrijke weides, hagen, struwelen bosjes, begeleidend begroeiingen langs de meanderende beek en de vele koeien die vaak nieuwsgierig met mij meerennen. En een kakofonie van vogelgeluiden. Zelfs de zon komt na een uurtje door. Helaas moet ik m'n eerste Hazelworm die ik in Frankrijk zie afmaken. Het beestje is aangereden en kronkelde wilde op de weg. Dus heb ik een steen op z'n kop gegooid.

Maar mijn stemming is ver beneden peil. Al een paar dagen speelt het door mijn hoofd, elke dag sterker. Ik zie de noodzaak van de tocht niet meer zo zitten en zie de dagen als een sleur. De aanleiding van deze tocht was zo'n 4-5 jaar geleden wel aanwezig, maar dat alles heeft een plaats gekregen. Daarna heb ik de tocht waarschijnlijk uitgelegd als een avontuur, omdat ik dacht dat ik in mijn hart meer een zwerver/avonturier ben. Wel, dat kan ik op dit moment niet beamen. Ik krijg het gevoel dat ik deze tijd beter kan besteden aan mijn familie en vrienden dan aan aandacht voor mijzelf. Ik hoor thuis te zijn met Ingrid en Sylke en samen iets leuks van het leven te maken. In plaats van hier in mijn eentje te dolen. In constateer dat deze reis in die zin wel veel heeft opgeleverd aan zelfkennis en voornemens.

Of is dit gewoon een dip, een ordinaire smoes om de reis te kunnen beëindigen?

Ik neem mij voor dat ik de tocht in elk geval tot aan Vezelay wil lopen. Maar dan ontstaat zelfs hierover twijfel.

Intussen heb ik al 3 dorpjes doorlopen waar zelfs geen cafeetje te vinden is. De dorpen zijn bijna uitgestorven, bijna alle luiken dicht. Woont hier nog wel iemand? Maar even later wordt mij verzekerd dat in Apremont, 2 dorpen verder, een café is. Dus ik zet er flink de pas in, want de koffie roept. Ik stamp er ruim 6 kilometer per uur uit, maar in Apremont aangekomen blijkt dat de bar 's woensdags is gesloten. Dus ook hier geen koffie. Het bevestigt alleen maar mijn wens tot terugreis.

Ook in Varennes-en-Argonne blijkt niets aanwezig om een overnachting te regelen en de enige optie voor mij is om naar Clermont-en-Argonne door te stomen. Maar het hoge tempo van vanmorgen heeft z'n tol geëist en ik zie het niet zo zitten om nog 15 kilometer te lopen. Bovendien is de enige redelijke weg daar naar toe een drukke verkeersweg. En de kans is reëel dat de Mairie bij mijn aankomst gesloten zal zijn. Een enorme hagelbui doet mij besluiten om dan maar te liften. Een pelerin-rapide dus. Ik voel me daarover op zich niet schuldig, al eerder had ik mij immers voorgenomen om af en toe wat te smokkelen om ook nog een weekje met de familie op de camping in Zuid-Frankrijk te kunnen zijn.

De lift is snel gekregen en binnen een kwartier sta ik in Clermont-en-Argonne. Dat scheelt 3 uur! Het kerkje van Clermont staat hoog op een heuvel, kijkt uit over het dal en is daarmee een ideale plek om je gedachten te ordenen. Ik besluit om gewoon even de dag af te wachten. Misschien is alles morgen anders.

Bij de Mairie doen ze alle moeite om iets voor mij te vinden. De sfeer is nieuwsgierig en gemoedelijk, maar ook van 'waar begint ie aan, zo'n tocht tout seul.' Pelgrims komen hier nooit, zeggen ze. Het blijkt echter dat het toeristenbureau een lijst van mensen heeft die pelgrims op willen vangen. Ook daar wordt alle moeite gedaan, wat ik erg waardeer. Het nuanceert mijn stemming.

Ik word afgehaald door Jean-Pierre. Met hem en zijn vrouw Agnes bespreek ik een mogelijk vervolg van mijn route. Ze zijn behulpzaam en samen vinden we een adres zo'n 30 kilometer verderop, in Givry. Agnes reserveert dit voor me. De twijfel zit echter nog steeds in mijn hoofd. Ik bespreek mijn twijfel met hen, maar krijg niet echt respons. Wel wordt het morgen weer goed weer. Dus dan maar weer gewoon een dag verder. Vanaf daar zijn ook weer enkele grotere steden te bereiken. En wordt de kans op het ontmoeten van andere tochtgenoten groter. Van campings moet ik dat niet hebben, daar staan (bijna) alleen maar een paar stacaravans met gedegen oude mensen die waarschijnlijk hun (te) kleine stadshuisje ontvluchten.

Maar eerlijk is eerlijk, als ik zo eens terug kijk mag ik niet klagen. Ik heb tot op heden vrij goed weer gehad. En relatief makkelijk slaappleatsen gevonden. En altijd voldoende eten gehad. En bijna elke dag leuke en interessante mensen ontmoet. Desondanks bespeur ik een tanende interesse in mijn tocht. Het feit dat niet Santiago, maar de tocht met al zijn facetten het doel is, wordt bevestigd.

's Avonds met het eten bij Jean-Pierre en Agnes is gezellig, al gaat het Frans wat moeilijk. Ze blijven snel praten en het contact met hun geadopteerde dochters (12 jaar) komt slechts langzaam op gang. Zij hebben echter Engels en Duits op school en via dat spoor lukt het om het ijs te breken. Daarna wordt het erg leuk. Het is een gastvrije familie met puberende dochters. Heel grappig om dat als gast mee te maken. Na het eten kijken Jean-Pierre en ik naar voetbal: Real Madrid – Juventus (0-3).

15 mei 2003: Clermont-en-Argonne – Givry-en-Argonne (31 km)

Om 8 uur heb ik afscheid van het gastgezin genomen, om vervolgens eerst eens lekker met Sylke te bellen. Daar heb ik nog geen redelijk gesprek mee gehad sinds mijn vertrek. Ingrid geeft nog haar mening over mijn gedachten om te stoppen en haar antwoord zal duidelijk zijn: doorgaan. Daarna neem ik een grande café au lait op het terras in het 'centrum' (wat heet...). Het postkantoor gaat pas om 9 uur open en tot die tijd werk ik wat aan het verslag dat ik naar huis wil sturen. Het zonnetje schijnt heerlijk en de temperatuur neemt snel toe.

Rond half 10 loop ik de GR weer op. Jean-Pierre had gisteren al aangegeven dat de loop van de GR onlangs is veranderd en het kost me veel moeite om mij te oriënteren op de nieuwe route. Het nadeel van de GR ten opzichte van de D-wegen is dat je zo goed moet blijven opletten op de markeringen. Even wegdromen en je mist een afslag.

De hele ochtend loop ik door het reliëfrijke loofbos van het Forêt de Beaulieu. Plots schrik ik op van een hoop gekraak en zie zo'n 20 meter van mij een ree wegschieten. Dan gaat de GR echt het bos in, over smalle modderige bospaadjes door dichte donkere bossen. Het tempo wordt ernstig teruggebracht. De paden zijn over een lengte van een paar kilometer geheel omgewoeld door wilde zwijnen. Ik moet zeggen dat ik me daardoor erg ongemakkelijk voel. Stel dat ik nu zo'n roedel met jongen tegenkom. Dan is het Dag Paultje. Ook de Fransen waarschuwen me bijna dagelijks om zwijnen te vermijden nu ze jongen hebben. Er is grote kans dat het mannetje van de groep aan zal vallen en ik zal niet de eerste zijn die daaraan blijvend letsel kan ondervinden. Ik ben dan ook blij als ik eindelijk weer een halfverhard breed pad tegen kom en besluit om hier de GR te verlaten. Door het lage tempo en het vrij late vertrek moet ik nu toch meer kilometers gaan maken om op mijn afgesproken slaappleaats in Givry te komen.

Na het idyllische bosdorpje Beaulieu (met Duits aandoende vakwerkhuisen, maar later blijkt dat die in het gebied van de Marne en de Yonne veel aanwezig zijn) gaat mijn route in westelijke richting. Weg van de GR14. Met elke stap heb ik het gevoel dat de afstand tussen mij en de pelgrimstocht letterlijk en figuurlijk groter wordt. Ook moreel.

Het afwisselende landschap rondom de GR14 gaat over in een vrij saai landbouwlandschap. Maar de weides zijn soortenrijk en soms echte plaatjes (o.a. hele velden met echte koekoeksbloemen) en de koeien rennen, net als gisteren, vrolijk mee. Ineens hoor ik een hoop gesnuif en kijk recht tegen de enorme kop van een stier. Hij stampst op de grond en schudt z'n kop. Ook de koeien reageren nerveus en scharen zich achter de stier. Alleen een dun prikkeldraad met verweerde palen scheiden ons. Mijn hart bonst in mijn keel. Rustig loop ik door en gelukkig, de stier draait om en rent weg. Maar 5 stappen later draait ie zich om en rent weer op mij af. Er is niets om mij te verbergen en ik sta aan de grond genageld. 'Wegrennen heeft geen zin, dus laat maar kijken wat er gebeurt', denk ik nog. Snuivend en wild bewegend schiet de stier langs het prikkeldraad en rent dan door. Pfff, het zweet klotst onder m'n oksels.

In Senard staat de poort van een kerkje open. Dat valt op, want kerken in kleine dorpen zijn eigenlijk altijd dicht. Tja, ik ben nu eenmaal nog steeds pelgrim en ga dus even binnen kijken. In een hoek staat een aantal beelden en mijn oog wordt getroffen door een ongewoon (Maria?)beeld: een vrouw met in haar ene hand een kruis met bloemen en met haar andere hand reikt ze een bloem aan. Ze glimlacht en heeft een wijze moederlijke uitstraling (en dat zal ik niet snel van een beeld zeggen!). Dit beeld intrigeert me. Wellicht ook omdat ik de laatste dagen toch behoorlijk met mijzelf worstel, besluit ik om hier eens te gaan zitten en de tocht te overdenken: wat had ik ervan verwacht, zocht ik iets of was het gewoon een wens om eens weg te zijn van alles, wat verwacht ik nu van de tocht en wat zou ik missen als ik zou stoppen? Ik weet niet of het een seconde is of een paar minuten, maar er gebeurt iets raars. Ik zie het vervolg van mijn reis: overdag meestal alleen en 's avonds gezellig kletsend met medereizigers. Het is op dat moment een redelijk goed gevoel.

Wat verward sta ik op. De glimlach en de wijze uitstraling van het beeld is onveranderd. 'Tja, wat had je dan gedacht, Paul? Een huilende Madonna (*nee, niet die popster*)?' Toch wel onder de indruk loop ik de kerk weer uit. Wat moet ik hier nu mee? Naar Le-Puy-en-Velay gaan of de Spaanse grens en daar verder? Maar dat zie ik niet zo zitten. Steeds weer vind ik dat ik een/het doel van mijn reis eigenlijk al heb bereikt. Daarvoor hoeft ik niet nog verder te lopen. Het doel van deze tocht wacht thuis: meer waardering en inzet voor mijn familie en vrienden.

De laatste kilometers van vandaag lift ik. De kuit van mijn rechterbeen protesteert al een aantal kilometers. Ik zou 'ns een rustdag moeten nemen. En om in Givry te komen kom ik geen meter dicht bij Santiago, want ik loop ver van de route vandaan. Al snel stopt een auto en we kletsen wat over mijn 'zonde' als liftende pelgrim, ons werk en de streek.

Mijn slaappleaats in Givry is prima: een echt appartement helemaal voor mij alleen en dat voor € 12,=. Maar in Givry is geen ruk te beleven. Op de lokale camping klets ik wat met Nederlanders (wijntje, nootjes) en ik dwaal wat door het stadje. Maar er is helemaal niets te doen. 's Avonds stippel ik de hele route uit tot aan Vezelay, met Jimmy Hendrix en Guns n' roses van mijn MP3-speler en een grote fles bier. Niet zo pelgrimachtig, maar ja. Het is nog een kleine week, maar ik zie steeds meer op tegen het elke keer weer zoeken naar een slaappleaats. Die onduidelijkheid. Ik voel net een zwerver. Het word me steeds duidelijker: de lol en de uitdaging gaan eraf.

Ik geef toe dat ik toch erg blij ben met mijn mobieltje, met name de SMS. Alweer iets dat ik anders van mijzelf had verwacht. Het is een goed gevoel om op die manier toch wat ervaringen en gevoelens te kunnen delen.

16 mei 2003: Givry-en-Argonne – Revigny sur Ornain (24 km)

Ik heb goed geslapen en voel me ook lekker opgefrist. Althans in mijn hoofd, want mijn rechterkuit voelt krampachtig aan. De geplande afstand naar Vitry vind ik dan ook te groot (en te saai: alleen maar akkerbouwlandschap). Dus ik besluit om op tijd te vertrekken naar Revigny sur Ornain. Volgens mijn kaart is daar een station, waar ik de trein naar Auxerre kan pakken. Ik wil daar lekker 2 dagen de toerist uithangen, om vervolgens in 2 dagen naar Vezelay te lopen. Het weer is prima. Wat dat betreft heb ik tot op heden veel geluk gehad. Ook de Fransen verbazen zich over het langdurig goede weer., hoor ik bij mijn vertrek.

Het valt me al een aantal dagen op dat het mij moeite kost om de ‘veilige basis’ waar ik heb overnacht te verlaten en om weer het onbekende in te gaan. Het is elke keer een beetje afscheid nemen van iets vertrouwds. Ook nu voel ik dit weer.

Tijdens het lopen betrap ik mijzelf er op dat het vervolg van de route vanaf Le Puy of de Pyreneeën weer in mijn gedachten opkomt. Ik probeer daar een aantal highlights uit te halen, zoals het eerste zicht op de Pyreneeën, de tocht over de Pyreneeën zelf, bijzondere ontmoetingen, overnachtingen in kloosters, de aankomst in Santiago en het weerzien als pelgrim met Ingrid en Sylke. Het lijken me fantastische momenten en ervaringen, maar ik haal er te weinig kracht uit om ook echt door te willen. Ik heb het idee dat het moreel zwaarste deel van de tocht tot aan Vezelay of Le Puy loopt, waar ik nu dus midden in zit. Daar ben je veel alleen, op jezelf en moet je zelf je dingen regelen. Na Le Puy en zeker na de Spaanse grens is er veel geregeld: overnachtingen, eten en ontmoetingen. Dat is veel relaxter. Denk ik. Ik heb echter niet het gevoel dat ik daar, zo in mijn eentje, veel voldoening uit zal halen. Ik refereer daarbij ook aan mijn ervaringen als reisleader voor bergwandeleizen. Dat heb ik na een dag of 10 ook altijd wel gehad. Dan is het mooi geweest, de dagen worden hetzelfde: ontbijten, wandelen, terrasje/stadje, eten, barretje/biertje en naar bed. Natuurlijk gaat het ook om de ontmoetingen met mensen. Maar dat zijn vooral ontmoetingen met medereizigers, al dan niet met hun geluk en problemen tijdens de tocht. Juist de ontmoetingen met de lokale bevolking die jou als pelgrim helpen, zoals ik dat nu heb meegemaakt, zijn in mijn ogen het meest bijzonder. Hoe verder op de route, hoe minder dat wordt, denk ik. Natuurlijk is de tocht door Frankrijk en Spanje een prestatie op zich, zowel lichamelijk als geestelijk/emotioneel. Maar ik raak er, ook deze ochtend weer, steeds meer van overtuigd dat ik daar niet de voldoening uit haal die ik zocht. Ik geloof dat ik die voldoening al heb gevonden. En die thuis wil investeren.

Ik zoek naar argumenten om mijzelf weer op de hele route te krijgen en probeer om mijzelf de spiegel voor te houden. Heb ik voornoemd verhaal nu als goede smoes voor mij geloofwaardig gemaakt, om naar mijn vertrouwde en makkelijke wereld terug te keren? Maar ik heb niet de drang om op korte termijn naar huis te gaan. Er is geen heimwee, dat is het niet. Ik wil hier eventueel nog best een tijdje de toerist uithangen. Ik beseft dat vooral het elke dag opnieuw zoeken en zeuren voor een slaapplek mijn grootste dilemma tot aan Le Puy is. Dat word ik gewoon zat. Het gaat niet zo makkelijk als ik in vele verslagen lees (heb begrepen). Bij de presbytères is zelden iemand, de kleinere mairies zijn ’s middags dicht en in veel dorpen zijn beide niet eens aanwezig.

Maar behalve dit soort gedachten is er vandaag ook gewandeld. Niet zo heel ver, vanwege mijn kuit. Ik neem een klein bospaadje, tegen beter weten in, want uit meerdere verslagen heb ik begrepen dat de ‘zwarte paadjes op de kaart’ vaak niet kloppen of dood lopen. Even later zie ik verse woelssporen van zwijnen en loopt het pad dood in een woud van brandnetels. Beide zaken zijn genoeg voor mij om om te keren. Even later loop ik 2 boswachters van het Forêt Domicile de Monthiers tegen het lijf. We praten wat over de natuur en ze verzekeren mij dat ik geen problemen met zwijnen krijg, als ik maar op de grotere paden blijf lopen. Zo gezegd, zo gedaan. In een berm graast een ree, maar op 40 meter afstand ziet ze me. En weg. Als het bos dichter wordt hoor is geruis en blijf staan. Twee meter voor me rennen 2 marters over het pad, dartelen wat en rennen weer het bos in. Wat een fantastische beesten! Ik wist ook niet dat ze zo groot zijn (als een tekkel, maar dan meer haar).

Het is ideaal wandelweer en ik doe het rustig aan. In Sommeiles hoor ik dat er gisteren ook 2 pelgrims waren. Nou, het wordt tijd dat ik er eens een paar ga ontmoeten.

In Revigny blijkt dat richting Vitry alleen maar goederenwagons rijden. Ik moet hier dus toch een slaapplek zoeken. Bij het Syndicat d’Initiative krijg ik het adres van een goedkoop hotel in een dorpje 5 kilometer verderop. Dus dan maar naar de Mairie. Daar doen ze erg hun best, ze vragen zelfs of ik in een cel bij de Gendarmerie mag blijven (‘ik wil dan wel de sleutel’, roep ik) en ook een Nederlandse appelkweker wordt gebeld. Maar niets. Ik moet na 16.00 uur nog maar eens terugkomen. In de tussenliggende tijd zoek ik zelf ook wat. De presbytère is een groot huis, maar niemand doet open. En diverse pensions en hotels sluiten hun deuren in het weekend. Vreemd is dat. Mijn gedachten van deze ochtend worden bevestigd: deze onduidelijkheid en afhankelijkheid van anderen haat ik.

Om 4 uur meld ik mij weer en ja hoor: ze hebben een plek. Bij een residence. Ik schrik, want dat klinkt erg duur. Ik word door een gemeenteambtenaar naar de residence gebracht en wat blijkt.... een bejaardenhuis! Da's lachen. Ik krijg een fles cola en stokbroodjes fromage en jambon aangeboden. De mensen zijn allerhartelijkst. En ik voel me schuldig over mijn gemopper, want alweer heb ik een goede plek. Alleen weer weinig aanspraak. En om half 9 gaan de deuren op slot.

Net als ik een SMSje wil versturen over de plek wordt er op de deur geklopt. Een journalist (Allan) wil een interview. We praten een half uurtje, wat foto's en weg is hij weer.

Dan nog even kleren wassen, biertje drinken, bonen met worst uit blik (smaakt best) en verslag schrijven. En weer is het ver na 11 uur als het licht uitgaat. Ik lees altijd dat pelgrims rond 9-10 uur wel in bed liggen. Maar ik ben nog maar zelden voor 11 uur gaan slapen. Er blijkt 's avonds in je eentje best veel te doen.

17 mei 2003: rustdag (trein)

Als ik wakker word doen mijn beide kuiten zeer. Lopen naar Vitry is niet verstandig. Maar ik kan hier ook niet in het bejaardenhuis blijven. Eigenlijk wil ik alleen nog maar naar Auxerre en Vezelay. Ik besluit om een rustdagje te houden en te gaan liften.

Ik krijg een lift van, jawel, de journalist. We lachen er om. Hij zet mij af in het volgende dorp, waarna ik een lift krijg van een alleraardigst stel. We praten over haar Afrikaanse oorsprong, de judo van hun zoontje en over mijn reis. Ze zetten me om 10 uur af bij het station van Vitry. Daar blijkt dat ik weer ontzettend geluk heb, want als ik 15 seconden later was geweest had ik de trein gemist en 3 uur moeten wachten op de volgende.

Via Dyon moet ik naar Auxerre. Dat is zoiets als van Breda via Groningen naar Den Haag. Maar ik heb lekker de tijd om Dyon wat te verkennen. Een mooie stad.

Op het station van Dyon zie ik een vrij jonge vrouw die haar blinde vriend begeleidt. Ze zien er behoorlijk 'shabby' uit. Beiden hebben rugzakken, maar hij loopt op dunne leren 'Jezus-sandalen'. Direct hebben zij mijn respect. Dan moet je toch wilskracht hebben. In de trein wil ik een praatje met hen maken, omdat ik vermoed dat zij ook richting Santiago gaan lopen. Maar als ze zich naar mij keert komt er een stinkende zware oude zoute zweetwalm over mij heenvallen. Mijn adem stinkt, mijn lichaam weigert pertinent om deze lucht in mijn longen toe te laten. Het enige wat ik kan is uitademen. Met ingehouden adem pak ik mijn rugzak op en ga een aantal stoelen achter hen zitten. Eigenlijk schaam ik mij, want deze mensen verdienen toch wel enig respect (als ik denk wat zij gaan doen). Maar ik kan het niet opbrengen om nog in hun buurt te komen. Jammer.

Om half 5 kom ik in Auxerre aan, waar in via het Syndicat d'Initiative het adres krijg van een goedkoop hotelletje. Ze weet niets over pelgrimsverblijven in deze stad en dat verbaast me.

Auxerre blijkt een leuk afwisselend en levendig centrum te hebben, met veel vakwerkhuisen, smalle steile straatjes en pleinen en veel vrolijke winkels. De rivier de Yonne stroomt statig langs het centrum, wat Auxerre een fotogeniek beeld geeft. Alleen hechten ze meer waarde aan auto's dan aan mensen. De vaak smalle straten zijn voor het autoverkeer breed gemaakt, zodat er goed (ook nog liefst hard) gereden kan worden. Dit gaat dan ten koste van de trottoirs, die vaak maar 30-50 cm breed zijn. Er zijn maar 2 straten voor autoverkeer afgesloten.

Na het inchecken nog even met huis gebeld. En dat wordt een lang gesprek. Want ik heb nu al wel een paar dagen in mijn hoofd de gedachte laten rijpen dat ik terug naar huis kom, maar Ingrid gaat er nog van uit dat ik 3 maanden weg ben. Ze heeft geen begrip voor mijn terugkeer. Ze kan het niet bevatten dat 4 jaar voorbereiding binnen 2 weken kan worden beëindigd. Ze steunt mijn besluit dan ook niet (en dat pleit voor haar), maar is voor haar doen ongekend fel. Ik schrik er van. Niet dat ik nu weer ga twijfelen over mijn besluit, maar omdat ik beseft dat de morele impact van mijn beoogde 3 maanden afwezigheid op haar veel groter is dan ik had verwacht. Ik had verwacht dat ze dit niet zo zwaar had opgepakt (die signalen heeft ze ook nooit afgegeven), juist omdat het dagelijkse ritme voor haar en Sylke niet echt verandert en omdat ze veel familie en vrienden heeft. Maar ook bij haar moet ergens weer een knop om. Ik vermoed dat er daarbij voor haar ook een gevoel is dat 'haar ridder van het witte paard is gevallen'. Via verhalen, verslagen en internet zijn ook alleen maar successtories bekend. Ik geloof dat ze mijn overwegingen niet begrijpt of anders ervaart, namelijk als iets waar je doorheen moet. Ze kan zich daarbij ook alleen maar baseren op onze korte telefoongesprekken, maar heeft nog te weinig tijd gehad om de achtergronden in mijn opgestuurde verslag te lezen.

Bovendien is de afgelopen periode voor haar erg snel voorbij gegaan. Als ik haar verhalen zo eens aanhoor lijkt het ook dat ze zorgt (of het in elk geval wel prettig vindt) dat ze veel weg is, naar familie en vrienden. Zelfs Sylke slaapt nu constant op mijn plek. Toch een beetje vluchtgedrag? Ze heeft een goed sociaal leven opgebouwd (beter dan ik) en heeft nog weinig tijd voor haarzelf gehad. Heel anders dan mijn periode, waarin ik niets anders dan tijd voor mijzelf heb gehad.

Nog zwaar onder de indruk van haar reprimande dwaal ik door Auxerre. Toch weer wat verwarring. Weer zoek ik naar argumenten om door te gaan. Ben ik dan toch zo weinig doorzetter?

Mijn stemming is beneden peil en ik beseft dat ik hiermee niet verder kom. Dus plof ik neer op een terras met gezellige vrolijke muziek die lekker hard staat. Blijkbaar zit ik langs de promenade van Auxerre, want de ene

cabriolet na de andere Porsche komt voorbij, alle gevuld met kleurrijke vrolijke mensen. Een ideale plek om pep op te nemen en de draad weer op te pakken. Het alleen zitten verveelt me op zich niet, het is juist nu even lekker. Daarbij komt naast mij een familie zitten die elkaar niets te vertellen hebben. Dan kun je beter alleen zitten.

Het is een lekker plekje en al snel krijg ik het vakantiegevoel. Ik moet zeggen, het is niet zozeer een drang naar huis (in de zin van: 'ik mis ze zo') dat mij dwars zit. Als vakantieganger zou ik het best nog een tijdje (geen maanden) in mijn eentje vol kunnen houden. In die context is het alleen-zijn niet problematisch, al is met zijn tweeën natuurlijk wel veel leuker. Wat me gewoon het meest tegenstaat is het zwerfend bestaan, zonder duidelijkheid over een eigen plek en daarmee de afhankelijkheid van omstandigheden en van derden. Ik heb dat deel niet onder controle. Natuurlijk kan ik verder rijden, om vanaf makkelijker delen de pelgrimsroute op te pakken. Maar mijn wens/voornemen dat ik meer van het leven wil maken, juist met mijn familie en vrienden, blijft ver bovenaan staan en ik verwacht in mijn eentje niet het plezier in het vervolg van de tocht te hebben. Vroeger, toen de pelgrimstocht een kerkelijke boetetocht was, moest je dóór. Maar ik heb geen straf, maar heb al wel mijn les geleerd.

Ik val in herhaling en blijf dus bij mijn besluit! Elk besluit heeft zijn voors en tegens. Die moet ik dan ook daarbij nemen. Eén van de tegens is waarschijnlijk een hoop onbegrip en eigen conclusies van mensen. En met Ingrid (en wellicht ook met veel andere mensen) zal ik een paar lange gesprekken hebben.

Ik beseft nu, achteraf, wel dat ik vrij naïef met de voorbereidingen van deze reis ben omgegaan. Te avontuurlijk, als een jongensroman. Zoals ik met meerdere dingen best makkelijk kan zijn. "Je moet het leven niet moeilijker maken dan dat het al is", zou mijn lijfspreuk kunnen zijn. Ik beticht mijzelf wel vaker van een behoorlijke dosis naïviteit. Maar nu zijn er (te) veel mensen bij betrokken. En nu heb ik het Ingrid en mogelijk mijn omgeving daardoor juist moeilijk gemaakt (voor mijzelf vind ik dit nog niet eens zo problematisch). Achteraf gezien. Ook dit alles heeft wel zijn achtergronden. Ik heb deze tocht aangegrepen om eens weg te vluchten uit mijn wereld en heb dit daarna geromantiseerd en opgeklopt. En ik was ook wel trots op mijzelf, omdat ik heel veel reacties kreeg voor iets wat in mijn ogen juist een heerlijke vakantie is. Een avontuur. Iets wat anderen niet snel zullen doen. En juist dat heeft mij altijd aangetrokken: niet meelopen met de massa, maar juist durven af te wijken en bewust andere keuzes durven maken. Het bevestigde mijn wens voor deze tocht. Waarbij ik geen rekening hield met de mogelijkheid dat ik zelf wel eens de beperkende factor zou kunnen zijn.

Aan de andere kant wil ik mijzelf niet helemaal in het verdomhoekje stoppen. Ik ben er toch maar aan begonnen, aan het uitwerken en realiseren van een droom. Dat doen te weinig mensen. En ik vind het besluit om nu tòch terug te gaan, ondanks de vele voorbereidingen en investeringen en de te verwachten discussies na mijn terugkeer, ook getuigen van moed. Ik ben niet zielig en ik kom niet met hangende pootjes terug. Ik ben er sterker van geworden en verwacht dat ik meer kan betekenen voor mijn omgeving. En dat inzicht heb ik toch geheel zelfstandig en binnen korte tijd gekregen. Via een omslachtige manier, maar dat zij zo. Het getuigt ook van enige moed om die eerlijkheid naar jezelf te betrachten, om jezelf de spiegel voor te houden.

Al met al blijven de argumenten die ik eerder heb gegeven staan. Ik zie dit niet als een dip, maar als een verandering in inzicht en kennis. Ik heb thuis meer te investeren dan in verdere gedachten onderweg en ontmoetingen met andere reizigers. Dit is voor mij waardevol genoeg.

Maar ik moet wel toegeven: ik zou het Spaanse deel van de tocht nog wel eens willen lopen. Maar niet alleen! Zo'n tocht heeft, althans voor mij, veel meer waarde als dat met Ingrid (maar die wil niet) of met vrienden gebeurt. Alleen kun je weinig liefde, leed en vreugde delen. En volgens een vanmiddag gelezen filosofische wijsheid is het recept voor geluk: het hebben van iemand om van te houden, iets om te doen en iets om te hopen. Dus wat doe ik hier....?

Blijkbaar had ik deze les –en op deze manier– nodig.

Al met al houdt dit de gemoederen aardig bezig. Het is nu half 2 's nachts en ik ga slapen.

18 mei 2003: Arcy-sur-Cure – Vezelay (28 km)

Het bed in het goedkope hotelletje Saint Martin zakt zo zwaar door dat ik met m'n billen op de middenstang lig. Ik ben dan ook om half 8 al weer op.

Ik kan hier vandaag geen ontbijt krijgen, want het is weekend. Vreemd is dat hier, merkte ik ook gisteravond al. In het weekend sluiten veel kebabszaken en kleine restaurantjes en kun je ook niet in de eenvoudige hotels ontbijten. Zoek het maar uit waar je je eten vandaan haalt. Gelukkig zijn de boulangers wel heel vaak en lang open, ook op zondag. Dus om 9 uur zit ik weer aan een grande café au lait (de gewone franse koffiekopjes zijn erg klein, ik ga altijd wel voor kwantiteit) in een petit déjeunerbarretje.

Het is vandaag zondag, dus de mairies zijn dicht en de curés hebben het waarschijnlijk druk zat. De kans op het krijgen van een slaapplek is niet zo heel groot. En de afstand tussen Auxerre en Vezelay (±50 kilometer) is te groot om in 1 dag af te leggen. Dus pak ik het eerste deel maar met de trein. In Arcy-sur-Cure stap ik uit. Er

dreigt regen en even later miezert het. Het eerste stuk van de wandeling is desondanks (of misschien ook wel: juist daardoor) erg mooi, door het idyllische dorpje Arcy en langs oude huizen en begroeide muren. Na het dorpje loop ik fout en moet over een asfaltweg door het bos. Ik word nog bijna van mijn sokken gereden in een sterke bocht, waar de altijd (te) snel rijdende Fransen mij niet aan kunnen zien komen. Dat zul je net zien, op het bijna-einde van deze tocht.

Bijna de hele wandeling vandaag is erg mooi: kleine en vaak ook groene dorpjes (juist door het dreigende weer heerst in de uitgestorven dorpjes een mystieke sfeer), smalle bospaden langs steile rotsformaties en langs de langzaam stromende beek van de Cure, door bossen met een dichte laag van salomonszegel, langs een bijzonder fraaie stenen muur die geheel begroeid is met steenbreekvarens en mossen en door bloemrijke graslanden in het beekdal. Jammer dat de zon niet schijnt, want de bloemenpracht van de weilanden komt dan vele malen mooier uit. Maar het is inmiddels weer droog geworden, dus ik mag niet klagen. Ook neemt het gehalte aan kruizen onderweg toe.

Al van grote afstand zie ik de kathedraal van Vezelay boven op de bergrug. Hij roept, als het ware. Heel erg mooi en ook voor mij is dit een bijzonder gevoel. Dit beeld hebben honderdduizenden pelgrims voor mij ook gezien. Nog meer dan voor mij moet dit voor de pelgrims van vroeger een emotioneel moment zijn geweest: de veilige haven vanwaar je in groepen veilig kon vertrekken. 'Nog 2002 kilometer naar Santiago', lees ik op een bordje.

Het laatste stuk naar Vezelay is zwaar. Met het zweet dat van mijn neus en kin drupt kom ik boven in het dorp. Hier zal ik dan toch eindelijk wel andere pelgrims ontmoeten, neem ik aan. Maar ik zie alleen maar grote drommen toeristen. Die ook nog eens alle goedkope bedden bezet houden. Want volgens het Syndicat d'Initiative is het vandaag erg rustig met pelgrims, maar alle goedkope hotels zijn wel bezet.

Ik ben nog geen minuut in het Syndicat of ik krijg van een bezoeker het aanbod om morgen, na mijn vertrek uit Vezelay, in hun huis te komen overnachten. Zij wonen ruim 30 kilometer verderop, langs de GR13. Is dit weer zo'n 'toevallig' signaal over het vervolgen van mijn tocht? Tegen beter weten in neem ik hun adres aan. Maar ik weet dat ik stop.

De vrouw van het Syndicat vraagt of ik liever Engels wil praten. 'Maar ik ben toch in Frankrijk?', stel ik. Ze lacht vriendelijk, blijkbaar bevalt dat antwoord. Ze praat echter erg snel en gaat er met haar verwijzingen van uit dat ik het stadje op mijn duimpje ken. Ik krijg een erg chagrijnige tronie en bitse antwoorden als ik vraag of ze iets rustiger wil praten, beter de situatie van het stadje uit wil leggen of het anders toch in het Engels wil zeggen. Er blijken geen goedkope bedden meer te zijn en de pelgrimsopvang is vol, stelt ze ('maar er zijn geen pelgrims? Zou ik het met mijn eerdere opmerking verpest hebben?'). Ze regelt een opvang in de auberge de jeunesse (hier zijn slechts 4 slaapplekken), een kilometer buiten Vezelay. Dus daar naartoe getogen. Inmiddels regent het weer, wat de sfeer van Vezelay geen goed doet. Het is een beetje een sober stadje. Sowieso valt Vezelay mij wat tegen. Veel galeries, toeristenshops en nog veel meer toeristen. Hier moet je niet in het hoogseizoen komen. Zeker niet als pelgrim.

's Avonds is Vezelay uitgestorven. De toeristen zitten achter een pelgrimsmenu in de restaurants van de hotels. Ik ervaar hier absoluut geen pelgrimssfeer. Ik loop tegelijk met 2 mensen een restaurantje binnen en word bij hen aan tafel gezet. Het blijken Nederlanders uit Terheijden, een dorp 10 kilometer van mijn woonplaats. Ze kennen ook een collega van mij en mijn werkgever (daar krijgen ze elk jaar een rekening van). De wereld is weer klein. Het wordt dus toch een gezellige avond. Maar ik moet weer op tijd weg, want om 22.00 uur sluit de auberge. Ik praat nog wat met mijn Franse kamergenoot. Hij gaat morgen wandelen in de Morvan. Dan gaat hij naar bed en ik schrijf in de kantine, met een biertje, mijn verslag van vandaag. Buiten stormt en regent het.

Vanmiddag nog geSMS't met Rob en met Ingrid. Rob z'n reactie op mijn stop was nuchter: always look on the bright side of life. Mijn levensmotto.

19 mei 2003: Vezelay – Arcy-sur-Cure (26 km)

Vanmorgen lekker uitgeslapen tot half 9. Ik ben van plan om Vezelay nog eens te verkennen, om daarna op mijn gemak terug te lopen. Het giet toch pijpenstelen: Il pluie chats et chiens (ik ken het Franse woord voor pijpenstelen niet). Maar een uurtje later klaart het wat op. Poste restante ophalen en bij een grande café au lait lekker lezen. Sylke heeft leuk haar best gedaan en zelfs een stukje geschreven. En de kaart van Ingrid begint met: 'Hallo stoere held van ons'. Het bevestigt mijn gedachte dat Paul de ridder voor haar van zijn witte paard is gevallen. Terwijl ik vind dat ik bewust ben afgestapt, om een ander paard te zadelen en te bestijgen...

Dan toog ik weer naar het Syndicat, want ik wil persé nog een 'tampon' van Vezelay in mijn pelgrimspaspoort. 'Die kun je bij de 2e presbytère rechts halen', zegt dezelfde vrouw, die er nog steeds van uitgaat dat ik Vezelay helemaal ken. Ik vind de

Stempel van Vezelay

presbytere, maar de paters hebben een briefje op de deur hangen dat zij vandaag (Lundi) niet gestoord willen worden. De schurken, volgens mij wisselen ze dat briefje met de dag. Maar ik krijg mijn gewenste stempel in de winkel ernaast.

Ik strijk nog even neer in de kathedraal. Niet omdat ik 'm zo mooi vind, ik heb mooiere gezien. Ik vind het interieur vrij sober en grijs. Maar de kerk is toch een goede plaats om even na te denken, te filosoferen. Hier krijg ik wel weer het besef van de pelgrimshistorie en dat ik toch een heel klein beetje deel daarvan uitmaak. Hier hebben gedurende vele eeuwen al vele pelgrims gezeten, op weg naar St.Jacques de Compostelle. De gedachte om de tocht te vervolgen komt wel bij mij op, maar de wens zet niet door. Ik heb mijn levenslessen al geleerd. Dan komen de toeristen binnen (foto's, voetstappen, geroezemoes, kijkend naar mij: 'kijk daar zit er één!'). Blijkbaar zijn de eerste bussen gearriveerd. Ik voel me net een bekeken aapje en wil weg. Ik ben geen te bezichtigen object, daar is het pelgrimeren te serieus voor.

Vezelay, doe eens wat specifiekers voor je pelgrims. In mijn ogen ben je nu vooral een ordinaire toeristentrekkende plek, zonder de waardigheid die de historie je gegeven heeft.

Ondanks het erg slechte weer komen de toeristen in kolonnes al weer naar boven. Ik vertrek via het wandelpad langs de zijkant van het stadje, een stuk anoniemer. Mijn poncho heb ik buiten de kerk aangedaan, buiten het zicht van de toeristen. Dit leedvermaak (pelgrim in de regen) gun ik ze niet. Al heb ik zelf weinig moeite met het wandelen in de regen.

De rest van de dag heeft het alleen maar geregend. Nee, da's niet waar. Soms heeft het ook gegoten. 'Vezelay huilt, omdat een pelgrim zijn tocht niet afmaakt', denk ik een beetje cynisch. Maar ik ben niet melancholiek. Ik sta achter mijn inzichten en besluit, al blijf ik toch nog zoeken naar een gaatje waar ik er achter kan komen dat ik misschien toch niet de juiste beslissing heb genomen. Maar ik vind het niet. Geen probleem, het versterkt het besluit.

Een schuilplaats kan ik niet vinden, dus zonder te pauzeren loop ik de hele ochtend en middag door. De GR is op veel punten één groot glibberpad met riviertjes. Ik zit bijna tot mijn kruis onder de modder en ben ook 5 cm groter geworden door de modderlaag onder mijn schoenen. Ik pak een iets andere route dan gisteren, maar wel een stuk zwaarder. Meer klimmen en dalen.

De wereld is stil, zo in de regen. Zelfs de koeien kijken triest. Ze komen vandaag niet kijken wie er langs loopt. Onderweg zie ik veel wijngaardslakken (?): grote grijze slakken met een bruin huis. En dan te bedenken dat sommige mensen die beesten eten. Brrr.

Om 17.00 uur pak ik de trein vanuit Arcy weer terug naar Auxerre, waar ik hetzelfde hotelletje pak. Door de weeks is in Auxerre 's avonds echter niet veel te doen en 'mijn' terras blijkt gesloten. Dus na een avondwandeling door Auxerre blijf ik maar op mijn kamer. Jammer, ik had gehoopt om op dat drukke terras van eergisteren afscheid te kunnen nemen van mijn tocht. Een tocht die heel anders is verlopen dan dat ik mij had voorgesteld. Maar nu is het afscheid dus toch in stilte, wel meer waardig voor een pelgrim dan op een feestend terras. Ondanks een klein 'schuldgevoel' over mijn stop voel ik me toch een echte pelgrim. Ik heb gewerkt aan het realiseren van een jongensachtige droom, maar ben er met een volwassen bagage uit teruggekomen.

20 mei 2003: Auxerre – Oosterhout (11 km gelopen)

Ik wil vandaag vanuit het station van Breda naar huis lopen. Niet mij laten ophalen, dat vind ik, zeker in mijn geval, niet waardig als pelgrim. En omdat ik verwacht dat, met alle overstappen, de reis naar huis wel de hele dag in beslag zal nemen, pak ik de eerste trein uit Auxerre naar Parijs. Die vertrekt om 5 uur 's ochtends.

In de trein luister ik naar een nummer van Bob Dylan dat uit mijn MP3 speler komt: 'Like a rolling stone'. Hoe toepasselijk: *'Now you don't talk so loud, now you don't seem so proud. Well, how does it feel, to be on your own, with no direction at all, like a complete unknown, like a rolling stone. Nobody has learned you to live on the street and now you've got to get used to it. Zoveel herkenning. Dat nummer had ik nooit op die manier beluisterd. (noot: toeval?. Op het moment dat ik dit thuis opschrijft begint het nummer ook te spelen!)*

In Parijs blijkt dat de enige redelijke manier om terug te gaan met de Thalys is. Erg comfortabel, erg snel, maar ook duur. Dit betekent echter dat ik in een uur en een kwartier in Brussel sta, terwijl ik uitging van 4-5 uur reizen met treinen en overstappen.

Hoe ironisch, op het station van Brussel kom ik eindelijk een andere pelgrim tegen. Op mijn terugreis, als ik bijna thuis ben. Hermann is een Duitser van ruim 60 jaar uit Stuttgart, die in april vanaf Pamplona is gaan lopen. Dit is zijn vierde maal en hij was op zoek naar een andere route dan de Route Frances. Maar dat was hem tegengevallen. We wisselen ervaringen uit en, al kost het me aanvankelijk de nodige moeite om van Frans om te schakelen naar Duits, we hebben goede gesprekken: over allerlei leuke gebeurtenissen en ontmoetingen tijdens onze tocht, over onze families, het werk, het geloof (hij is daarin erg actief en heeft vanuit die context ook een

duidelijke visie) en wat we zoeken in het leven. Alhoewel ik mij toch nog wel wat 'schuldig' voel over mijn voortijdige stop bevestigt hij ook mijn andere gevoel: 'je hebt het gedaan en je hebt je als een pelgrim gedragen. Dit neemt niemand je meer af.' Op het station in Breda nemen we rond half 2 hartelijk afscheid en hij roept nog na: 'Adios Peregrino!, bis zum nächsten mal.' Want hij is er van overtuigd dat ik een deel van de tocht nog wel eens zal lopen.

Vanaf het station Breda zet ik er een flink tempo in. Want nu kan ik misschien mee Sylke van school halen. Klokslag half 4 loop ik bepakt en wel het schoolplein op. Ingrid is erg verbaasd. En Sylke is niet meer bij mij weg te slaan. Ik had verwacht dat kinderen iets pragmatischer zijn, dus de emotie van dat moment hebben, maar even later hun leven weer oppakken. Maar blijkbaar gaat er heel wat anders in dat kinderkopje om. Van Ingrid hoor ik ook dat Sylke de afgelopen weken diverse malen heeft aangegeven dat ze me mist en zelfs nog even heeft gehuild.

Ingrid zelf weet over mijn terugkomst ook niet zo goed wat ze ermee aanmoet. Ze kijkt anders tegen mijn besluit aan en vindt eigenlijk dat ik door had moeten zetten. En ze heeft zich erg voorbereid op een aantal maanden alleen met Sylke en heeft moeite om 'de knop' om te zetten. Ik probeer het te begrijpen, maar dat lukt maar ten dele en voel me daar een beetje vervelend (schuldig) over. Ik kom naar huis om meer tijd en aandacht in hun te investeren en ik krijg verwarring. En we hebben vandaag en morgen ook weinig tijd om hier verder over te praten, want het programma van Ingrid zit weer boordevol: met vrienden en de kinderen naar McDonald's, diverse verjaardagen en bezoeken. En ik wil mijn terugkomst ook persoonlijk aan een aantal vrienden en familie toelichten. Meteen weer volle agenda's dus. Maar whatever: this is my life and it's good to be home.

Ik zoek nog naar een mooie afsluiting van dit verslag, maar kom niet veel verder dan de filosofisch getinte afsluiting die ik ook aan familie, vrienden en collega's heb gemaïld:

*Ieder mens is de architect van zijn eigen lot.
Dus je moet je bewust zijn waaraan je wilt bouwen.*

Ik heb geprobeerd dat op deze manier te doen. Of het de juiste manier is geweest, met de juiste beslissingen, zal ik nooit te weten komen. Het is wel een manier geweest waar ik zelf nog steeds achter sta. En waarmee ik toch een belangrijk doel heb bereikt.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.